

Stichting Nationaal Warmtefonds

Nationaal Warmtefonds

Jaarverslag 2020

Het Nationaal Warmtefonds wordt mede mogelijk gemaakt door:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SVn
Stimuleringsfonds
Volkshuisvesting

Rabobank

asn bank

CEB
CENTRE FOR EUROPEAN BANKERS' ASSOCIATION
BANQUE DE DEVELOPPEMENT DU CONSER DE L'EUROPE

Europese
Investeringsbank

de bank van de EU

VOORWOORD

In de afgelopen jaren is het Warmtefonds gegroeid van een bescheiden fonds naar een instrument dat de energietransitie voor huishoudens op grote schaal stimuleert. Ultimo 2020 benaderden wij de bijna 600 miljoen euro aan verstrekte leningen.

Aanpassingen om groei mogelijk te maken en een nieuwe opdracht

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er voor alle doelgroepen een breed scala aan aantrekkelijke, toegankelijke en verantwoorde financieringsmogelijkheden beschikbaar moet zijn. De Nederlandse overheid heeft het Warmtefonds aangewezen als een belangrijke optie in dat aanbod. In opdracht van de Nederlandse overheid hebben wij een financieringsproduct uitgewerkt voor mensen die tot nu toe geen toegang tot financiering hebben, maar die toch hun huis moeten verduurzamen. Het ministerie van BZK heeft voor deze doelgroep een achtergestelde lening van 50 miljoen euro beschikbaar gesteld. Aan deze achtergestelde lening is een aantal eisen gesteld, waaronder wijzigingen van de naam van het fonds ('Nationaal Energiebespaarfonds, NEF, moest Nationaal Warmtefonds, NWF' worden) en van de governance van de stichting, het inregelen van de risicomangementfunctie volgens het model van three lines of defence en het uitvoeren van een openbare, transparante niet-discriminerende procedure voor de selectie van de fondsmanager. Het bestuur heeft dit in de loop van 2020 succesvol gerealiseerd, waarbij zij voor de selectieprocedure van de fondsmanager is bijgestaan door extern adviseur Rebel. Het fonds kan in 2021 starten met een herziene structuur en een nieuwe fondsmanagement- en uitvoeringsorganisatie.

Nieuw organisatie-model en dienstverleners

Gezien de nieuwe fase die NWF ingaat en de verwachte sterke groei van het fonds in de komende jaren, heeft NWF een marktconsultatie gehouden om dienstverleners te selecteren die NWF in deze volgende fase kunnen ondersteunen. Het selectieproces is afgerond en de gemaakte afspraken met de nieuwe partijen (Zanders voor managementondersteuning, Polestar voor Operations, front-, mid- en backoffice en Ohpen voor IT-systeem) worden vastgelegd in contracten. De met ondersteuning van SVn door NWF verstrekte leningen blijven in beheer bij SVn (in ieder geval tot 2029). NWF implementeert momenteel samen met de nieuwe dienstverleners de nodige processen en procedures om uiterlijk 1 juli 2021 alle producten en productie te kunnen servicen. Het is vanzelfsprekend dat zo'n verandering tijd en inzet kost. Maar alle betrokken partijen spannen zich in om een en ander zo min mogelijk effect te laten hebben op de ambities die er met betrekking tot het Nationaal Warmtefonds zijn. Particulieren en VvE's kunnen gewoon financieringsaanvragen blijven indienen en het Nationaal Warmtefonds blijft in de uitvoering de samenwerking met gemeenten en provincies vanzelfsprekend graag opzoeken

Om de organisatie in staat te stellen te voldoen aan de nieuwe opgave zal het Warmtefonds een ander organisatie-model inrichten. Daarin past een andere verdeling van taken en bevoegdheden tussen het fonds en zijn uitvoerder. Zo zal de ondersteuning van het Warmtefonds verder worden uitgebreid en de scheiding van verantwoordelijkheden tussen het fonds en de uitvoerder explicieter worden gemaakt. Met de robuustheid en competenties die daarbij horen, kunnen we de uitdagingen van de toekomst aan. De vernieuwde structuur zorgt voor:

- Professionele partijen die hun reputatie inzetten om NWF succesvol te maken en bereid zijn samen te werken om de algehele prestaties van NWF te verbeteren
- Functiescheiding tussen onze serviceproviders, waarbij ook een mechanisme voor three lines of defence mogelijk is
- Flexibele dienstverleners die zich kunnen en willen aanpassen als er veranderingen nodig zijn als gevolg van politieke beslissingen, ontwikkelingen in het financieringslandschap of in de dienstverlening van NWF
- Risicobeperking voor de IT-infrastructuur door middel van directe contractering

- Zekerheid over prijsstelling van diensten op een redelijk niveau
- Een gemotiveerd en enthousiast team met zeer bekwame en competente professionals

Nationaal Warmtefonds 2

Er is begin 2021 een aparte stichting Nationaal Warmtefonds 2 (NWF 2) opgericht die juridisch zelfstandig Energiebespaarhypotheken en Energiebespaarleningen gaat verstrekken aan particulieren met een beperkte leencapaciteit en particulieren die niet aan de criteria van NWF voldoen, zoals klanten met een leeftijd boven de 75 jaar en eigenaar-bewoners met een bepaalde negatieve kredietwaardigheid. Organisatorisch zullen NWF en NWF 2 nauw samenwerken. Bestuur en raad van toezicht zullen uit dezelfde personen bestaan. NWF 2 heeft een eigen AFM-vergunning aangevraagd voor het verstrekken van consumentenkrediet en hypothecair krediet op grond van artikel 2:60 Wet op het financieel toezicht (Wft). Wij verwachten deze vergunning in het tweede kwartaal van 2021 te ontvangen. NWF 2 zal haar eigen rapportages op stellen.

Financieringscontracten geherstructureerd voor groei

Het jaar 2020 stond verder in het teken van de herstructurering van onze financieringscontracten om het fonds te kunnen laten groeien, voornamelijk tot 1,2 miljard euro.

COVID-19

In 2020 is er 158 miljoen euro aan nieuwe leningen verstrekt. De COVID-19 crisis heeft in 2020 tot een lager productievolume geleid dan was begroot. We verwachten in 2021 mede door een omvangrijke portefeuille aan leningaanvragen van VvE's 225 miljoen euro aan leningen te verstrekken.

Wij danken het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn), de provincies en gemeenten die met ons samenwerken, onze financiers Rabobank, ASN Bank, Council of Europe Development Bank, Europe Investment Bank en de Staat voor al hun ondersteuning en support. Deze partners en hun medewerkers zijn belangrijke hoekstenen voor het succes van ons fonds en voor de verduurzaming van Nederland.

Namens het bestuur
Ernst-Jan Boers, voorzitter

Voorwoord	2
1. Verslag van het bestuur	5
1.1. <i>Het jaar 2020 in vogelvlucht</i>	5
1.2. <i>Het fonds</i>	10
1.3. <i>Productie Energiebespaarlening</i>	11
1.4. <i>Maatschappelijk rendement</i>	14
1.5. <i>Financieel rendement</i>	16
1.6. <i>Vooruitblik</i>	17
2. Governance	18
2.1. <i>Bestuur en raad van toezicht</i>	18
2.2. <i>Fondsmanager</i>	21
2.3. <i>Wet- en regelgeving</i>	21
2.4. <i>Risicomanagement</i>	22
3. Jaarrekening	24
3.1. <i>Balans</i>	24
3.2. <i>Winst- en verliesrekening</i>	25
3.3. <i>Kasstroomoverzicht</i>	26
3.4. <i>Waarderingsgrondslagen</i>	27
3.5. <i>Toelichting op de balans</i>	30
3.6. <i>Toelichting op de winst- en verliesrekening</i>	41
3.7. <i>WNT-verantwoording</i>	44
4. Overige gegevens	46
5. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	47

1. VERSLAG VAN HET BESTUUR

1.1. Het jaar 2020 in vogelvlucht

Nationaal Energiebespaarfonds wordt het Nationaal Warmtefonds

Begin van het jaar heeft de Rijksoverheid het Nationaal Warmtefonds in het leven geroepen en ervoor gekozen om hiervoor de structuur en ervaring van het Nationaal Energiebespaarfonds te gebruiken. Het Warmtefonds is een afspraak uit het Klimaatakkoord. Het Nationaal Warmtefonds biedt langjarige financiering tegen een aantrekkelijke rente voor woningeigenaren en Verenigingen van Eigenaars (VvE's) voor de verduurzaming van woningen. Omdat het fonds zich naast energiebesparing ook meer zal gaan richten op oplossingen voor het op een duurzame manier verwarmen van de woning, was het tijd voor een nieuwe naam, die bovendien ook aansluit op de afspraken uit het Klimaatakkoord. Daarom is in de zomer van 2020 de naam van het Nationaal Energiebespaarfonds officieel gewijzigd naar het Nationaal Warmtefonds.

Verruiming van de leningvoorwaarden: looptijd van 20 jaar

In februari 2020 zijn reeds de eerste stappen om aan te sluiten bij de ambities uit het klimaatakkoord gezet door de Energiebespaarlening voor zowel particuliere eigenaar-bewoners als VvE's ook aan te bieden met een looptijd van 20 jaar. Door te kiezen voor een langere looptijd, wordt het maandbedrag lager en is het voor meer woningeigenaren financieel mogelijk om duurzame maatregelen te nemen. De maandelijkse kosten komen hiermee dichterbij de buurt van het bedrag dat woningeigenaren, door de energiebesparende maatregelen, besparen op hun energierekening. Hierdoor wordt het in veel situaties aantrekkelijker om te gaan verduurzamen.

Ongeveer 10% van de Energiebespaarleningen die in 2020 zijn verstrekt betreft leningen met een looptijd van 20 jaar. De keuze voor deze looptijd is echter alleen mogelijk bij bedragen vanaf 15.000 euro. Wanneer we dit in beschouwing nemen, zien we dat ongeveer 28% van de leningnemers die hiervoor in aanmerking kwamen, voor een looptijd van 20 jaar hebben gekozen.

Voor VvE's was er al een looptijd van 30 jaar beschikbaar, echter deze is alleen beschikbaar bij vergaande verduurzamingsmaatregelen. Met de introductie van de 20-jaars variant is een financieringsoptie geïntroduceerd die voor minder vergaande maatregelenpakketten een langere looptijd mogelijk maakt. In 2020 had ruim een kwart van de verstrekte VvE Energiebespaarleningen een looptijd van 20 jaar. Qua volume heeft circa 65% van de thans uitstaande aanvragen een looptijd van 20 jaar en slechts 20% van 30 jaar. De praktijk leert dat NOM (nul op de meter) en ZEP (zeer energiezuinig pakket) trajecten (voorwaarde voor 30 jaars looptijden) zeer complex en tijdrovend zijn, lange doorlooptijden hebben terwijl er eveneens vaak een gebrek is aan goede procesbegeleiding. Eind 2020 heeft het fonds de eerste offerte voor een 30 jaars VvE Energiebespaarlening verstrekt. Deze offerte heeft in januari 2021 in een lening geresulteerd.

Verruiming van de leningvoorwaarden: VvE's vanaf 8 appartementen

Eveneens onder impuls van de afspraken in het klimaatakkoord is besloten dat vanaf 1 februari 2020 VvE's met tenminste 8 appartementen gebruik maken van de VvE Energiebespaarlening. Voorheen kwamen alleen VvE's met minimaal 10 appartementen in aanmerking. In 2020 hebben 10 VvE's gebruik gemaakt van deze verruiming en een aanvraag ingediend, waarvan inmiddels 2 leningen zijn verstrekt.

COVID-19 virus

De enorme impact hiervan op de mens en maatschappij heeft zich ook doen voelen binnen ons fonds, ofschoon de uiteindelijke effecten relatief beperkt zijn gebleven. Eind februari was de eerste COVID patiënt in Nederland en halverwege maart 2020 werd ook Nederland getroffen door het COVID-19 crisis. In de eerste weken was een daling zichtbaar in het aantal websitebezoekers maar dit herstelde zich gedurende het jaar weer. Niettemin hebben we kunnen vaststellen dat de voortgang van het verduurzamings- en besluitvormingsproces bij de VvE's ernstig te leiden heeft gehad onder de crisis. Veel besluitvormende vergaderingen werden uitgesteld aangezien niet duidelijk was of langs digitale weg rechtsgeldig besluiten konden worden genomen. Door de invoering van de 'Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid' is deze onduidelijkheid weggenomen en hebben VvE's via digitale vergaderingen toch rechtsgeldige besluiten kunnen nemen over de financiering van verduurzamingsmaatregelen. In het afgelopen jaar hebben we eveneens gemerkt dat, vanwege de onzekere economische situatie, de bereidheid bij de afzonderlijke eigenaren voor het verhogen van de ledenbijdrage afneemt. Naar aanleiding van het COVID-19 virus heeft het fonds zowel particulieren als VvE's die door deze crisis in financiële problemen zijn gekomen de mogelijkheid gegeven om drie maanden uitstel van betaling te ontvangen. Slechts een zeer beperkt aantal particuliere eigenaar-bewoners heeft van deze mogelijkheid tot uitstel van betaling gebruik gemaakt. Inmiddels is met het overgrote deel van deze leningnemers een betalingsregeling voor het terugbetalen van de achterstand overeengekomen.

VvE Energiebespaarlening tijdelijk ruimer voor VvE's met corporatiewoningen

Sinds de zomer financiert het Nationaal Warmtefonds ook VvE's waarin woningcorporaties meer dan 50 procent van de woningen bezitten. Daardoor kunnen VvE's, die voorheen vanwege hun samenstelling niet voor financiering in aanmerking kwamen, nu ook een lening afsluiten. Om dit mogelijk te maken heeft BZK 25 miljoen euro aan het Nationaal Warmtefonds beschikbaar gesteld. Hierdoor is het fonds in staat om nog eens 100 miljoen euro bij private financiers aan te trekken, zodat er 125 miljoen euro beschikbaar is voor deze VvE's. Een belangrijke reden is dat VvE's waarin de eigendom verdeeld is over verschillende soorten eigenaren (particulieren, woningcorporatie, commerciële eigenaren) moeilijk financierbaar zijn. De woningbouwcorporaties hebben de financiering van het Warmtefonds eigenlijk niet nodig, maar kunnen door de juridische structuur van een VvE geen eigen middelen inbrengen. Het Nationaal Warmtefonds en het ministerie onderzoeken de mogelijkheid van een op-out-regeling, waarbij de corporatie voor eigen financiering zorgt, terwijl de particuliere eigenaren een lening afsluiten. Tot het zover is, kunnen gemengde VvE's nu in elk geval verder met verduurzamen. Inmiddels hebben 11 VvE's met een meerderheidsbelang van een woningcorporatie voor een totaal bedrag van circa 33 miljoen euro leningen aangevraagd.

Scholen Energiebespaarlening

In 2020 zijn 3 scholen Energiebespaarleningen verstrekt voor een totaal bedrag van 0,6 miljoen euro. Hoewel het aantal leningen erg laag is, is besloten om dit financieringsproduct vanuit het fonds te blijven aanbieden. Het is de wens van BZK en het fonds om scholen zoveel mogelijk te faciliteren bij de verduurzaming van de schoolgebouwen en het draagt bij aan de propositie van de Stichting Schooldakrevolutie, die scholen stimuleert zonnepanelen te installeren en energiebesparende maatregelen te treffen. Vanuit het fonds kan het product met beperkte inspanning en kosten in de lucht worden gehouden. De voorwaarden van de scholen Energiebespaarlening zijn geëvalueerd met Stichting Schooldakrevolutie, die de scholen ondersteunt bij het inventariseren van de verduurzamingsmogelijkheden, het aanvragen van de lening en de uitvoering van de maatregelen. Schoolbesturen geven tot heden de voorkeur om eigen middelen in te zetten, vanwege de negatieve rente die men moet betalen op creditsaldi bij banken. Er zijn geen signalen dat de maatregelenlijst dient te worden uitgebreid.

Laadinfrastructuur

In 2019 heeft het fonds de VvE Energiebespaarlening, op verzoek van het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat, uitgebreid met de maatregel Laadinfrastructuur. Ondanks de toename in de verkoop van elektrische auto's heeft er ook in 2020 geen enkele VvE gebruik gemaakt van deze financieringsmogelijkheid. Dit ligt niet aan een gebrek aan belangstelling, maar wordt met name veroorzaakt door juridische problemen. Het plaatsen van een laadpaal is namelijk afhankelijk van de toestemming van de vergadering van eigenaars en moet worden aangesloten op de elektrische installaties van de VvE. Dit leidt er in de praktijk toe dat er niet of nauwelijks laadpalen binnen VvE's worden gerealiseerd. Daarom werkt het Ministerie van BZK aan een notificatieregeling om het besluitvormingsproces binnen een VvE te versnellen en het voor appartementseigenaren een stuk makkelijker te maken om een laadpaal binnen een VvE te installeren. Dit is hard nodig want de verwachting is dat er in 2030 circa 300.000 laadpalen gerealiseerd moeten zijn in VvE's.

Regionale varianten

Begin van het jaar konden alleen de eigenaar-bewoners uit de provincie Drenthe een Energiebespaarlening tegen een verlaagd rentetarief afsluiten en inmiddels zijn de kortingsregelingen ook in Zeeland, Friesland en Leidschendam-Voorburg beschikbaar. We zijn als NWF erg verheugd dat we deze succesvolle regionale variant met deze beide provincies en gemeente zijn gestart. De provincie Friesland heeft een budget van ruim 2,2 miljoen euro voor de rentekortingsregeling beschikbaar gesteld en daarnaast ook een budget vrijgemaakt voor het verhogen van de landelijke subsidieregeling op isolatiemaatregelen. De beide regelingen zullen elkaar zeer zeker versterken. Halverwege november heeft de provincie Zeeland besloten om zich als partner aan het NWF te binden door een rentekortingsregeling open te stellen met een totaal budget van 700.000 euro. De provincie Drenthe heeft de regeling succesvol voortgezet. Deze regeling moet in 2021 geëvalueerd worden omdat het budget waarschijnlijk tegen de zomer van dit jaar uitgeput zal zijn. De verwachting is dat het aantal verstrekte Energiebespaarleningen in Friesland en Zeeland behoorlijk zal stijgen waardoor de naamsbekendheid van het Nationaal Warmtefonds ook zal toenemen, onder de inwoners maar zeker ook bij de aannemers/ installateurs die werkzaam zijn in die regio's. In 2020 werden (VvE) Energiebespaarleningen met korting verstrekt in:

Regio	Startdatum	EBL	VvE EBL
Drenthe	1-1-2017	850	2
Overijssel ¹	1-6-2016	1	3
Leidschendam-Voorburg	1-2-2020	46	-
Friesland	1-8-2020	166	1
Zeeland	15-11-2020	15	-

Het succes van de regionale variant wordt zichtbaar door een stijging van het aantal verstrekte Energiebespaarleningen in de betreffende regio. Voor Drenthe is dit effect in 2020 het meest zichtbaar omdat de regeling het hele jaar actief was: Drenthe heeft in 2020 een marktaandeel van 10,1% terwijl in Drenthe slechts 3,3% van de koopwoningen staan. In Drenthe is de regeling ook opengesteld voor leningnemers die ouder dan 75 zijn. In 2020 is daar eenmaal gebruik van gemaakt.

Marktbewerking VvE's

In een jaar waarin fysieke bijeenkomsten vanwege COVID-19 nauwelijks mogelijk waren verliep de marktbewerking voor VvE's anders dan we doorgaans gewend waren en ook gepland hadden. De maanden januari, februari en een deel van maart waren er nog veel, drukbezochte ledenbijeenkomsten van VvE's. Maar vanaf halverwege maart werd dat anders. Helaas konden de fysieke bijeenkomsten van VvE Belang, goed voor duizenden bezoekers, dit jaar niet doorgaan. Het alternatief is een digitale week van de VvE, een digitale beurs in januari 2021. Het overdragen van kennis aan VvE beheerders ging het hele jaar door. Ook het contact leggen

¹ De regeling met Overijssel is in 2019 beëindigd, in 2020 zijn nog enkele onderhanden aanvragen afgewikkeld.

met aannemers en installateurs is digitaal voortgezet en voor die doelgroep zijn er ook verschillende presentaties gegeven. De contacten met gemeenten en provincies zijn uitgebouwd. VvE's worden steeds vaker gezien als aparte doelgroep waar o.a. extra informatievoorziening voor georganiseerd moet worden. En uiteraard is de samenwerking met de verschillende belangenverenigingen ook in dit jaar opgezocht.

Betaalbaarheid belangrijk uitgangspunt van de energietransitie

De Rijksoverheid heeft in het Klimaatakkoord aangegeven dat de betaalbaarheid en haalbaarheid voor iedereen belangrijke uitgangspunten zijn voor de energietransitie. Niet iedere eigenaar-bewoner die in de toekomst zijn woning wil verduurzamen, is voldoende financieel draagkrachtig om mee te doen aan de verduurzamingslag in een wijkaanpak. De wijkaanpakken kunnen alleen maar slagen als iedereen mee kan doen. Daarom heeft het Nationaal Warmtefonds in nauwe samenwerking met BZK een maatwerkfinanciering met zachte voorwaarden ontwikkeld waarmee (bijna) alle eigenaar-bewoners op een verantwoorde wijze mee kunnen in de verduurzaming. Dit nieuwe financieringsproduct "Energiebespaarhypotheek" is een hypothecaire lening voor particuliere eigenaar-bewoners die op basis van hun inkomen niet in aanmerking komen voor de reguliere Energiebespaarlending. De Energiebespaarhypotheek stelt hen in staat om op een verantwoorde manier geld te lenen voor noodzakelijke voorzieningen om hun woningen aardgasvrij(ready) te maken. Zo kunnen ook zij mee in de komende verduurzaming van Nederland. De Energiebespaarhypotheek zal (vooralsnog) alleen beschikbaar komen voor woningbezitters die wonen in een door het Rijk aangewezen proeftuinwijk binnen het Programma Aardgasvrije Wijken. Deze nieuwe lening vorm zal worden verstrekt vanuit een separate stichting (Nationaal Warmtefonds 2)

Europese Investeringsbank toegetreden als nieuwe financier

Het jaar 2020 stond in het teken van de herstructurering van de financieringscontracten van NWF om het fonds toegankelijker te maken voor nieuwe financiers en om ervoor te zorgen dat alle financierende partijen te maken hebben met gelijke voorwaarden. Inmiddels is de herstructurering afgerond en kan het fonds 150 miljoen euro opnemen uit de nieuwe faciliteit van de Europese Investeringsbank. Daarnaast vinden er gesprekken plaats met diverse andere geïnteresseerde banken.

Nationaal Warmtefonds 2

Vanwege de financieringsstructuur van het NWF is besloten om een nieuwe entiteit op te richten (Nationaal Warmtefonds 2). Daardoor wordt geborgd dat de risico's van het verstrekken van financieringsproducten aan eigenaar-bewoners met beperkte leenruimte juridisch en administratief gesepareerd worden van de overige activiteiten van het Nationaal Warmtefonds. Nationaal Warmtefonds 2 verstrekt Energiebespaarhypotheek en Energiebespaarleningen aan eigenaar-bewoners die onvoldoende leenruimte hebben óf niet aan de criteria van Nationaal Warmtefonds voldoen, zoals 75-plussers en eigenaars met een bepaalde negatieve BKR-kredietwaardigheid. Deze leningen worden vooralsnog 100% gefinancierd door de Rijksoverheid. Daartoe heeft het Ministerie van BZK een achtergestelde lening van 50 miljoen euro toegekend. In 2020 is een bedrag van 10 miljoen euro uitbetaald aan NWF en de resterende 40 miljoen euro zal in 2021/2022 worden uitbetaald. NWF zet de achtergestelde lening onder dezelfde voorwaarden (inclusief rapportages verplichtingen) als in de originele achtergestelde lening door aan NWF 2. Het is de bedoeling dat zowel de reguliere consumptieve Energiebespaarleningen als de financieringen ten behoeve van eigenaar-bewoners met beperkte leenruimte (de zgn. Energiebespaarhypotheek) die worden aangeboden door Nationaal Warmtefonds 2 kunnen worden afgesloten via dezelfde online aanvraagstraat als gebruikt wordt voor het huidige Nationaal Warmtefonds. Er is daarmee één loket voor beide fondsen, waarbij twee separate stichtingen optreden als kredietverstrekker.

Om deze financieringsproducten te kunnen aanbieden, heeft het Nationaal Warmtefonds 2 begin oktober een AFM vergunning op grond van artikel 2:60 Wet op het financieel toezicht aangevraagd bij de AFM voor

het aanbieden van consumptief krediet en hypothecair krediet. De verwachting is dat de vergunning in het tweede kwartaal van 2021 zal worden afgegeven.

Nieuw organisatiemodel

Aan de achtergestelde lening die het Ministerie van BZK eind 2019 aan NWF heeft verstrekt, is een aantal voorwaarden verbonden. Dit betreft onder meer eisen met betrekking tot de inrichting van de organisatie en de verplichting dat het fonds een marktconsultatie moest uitvoeren. Dit om de interesse en geschiktheid van marktpartijen te peilen voor de uitvoering van het fonds met een extra volume van 600 miljoen euro en een separaat fonds van 50 miljoen euro voor particuliere eigenaar-bewoners die niet financierbaar zijn op basis van reguliere criteria. Het NWF heeft in 2020 deze marktconsultatie opgestart en uitgevoerd. NWF heeft op hoofdlijnen afspraken gemaakt met drie partijen: Zanders voor de bestuursondersteuning, Polestar als uitvoerende partij voor kredietacceptatie en kredietbeheer en Ophen als leverancier van het IT-platform en bijbehorende softwareapplicaties. SVn, die deze taken momenteel vervult, blijft verantwoordelijk voor het beheer van de bestaande lening portefeuille. De overdracht van de andere taken zal naar verwachting medio 2021 zijn afgerond.

1.2. Het fonds

Profiel en doelstelling NWF

Verduurzaming stimuleren

Het fonds is in 2014 opgericht door het Ministerie van BZK met als doel woningeigenaren en scholen te stimuleren hun huis te verduurzamen. Het fonds verstrekt leningen aan particuliere woningeigenaren en VvE's voor het financieren van energiebesparende maatregelen.

Het aantal leningen dat het fonds verstrekt, groeit elk jaar. Het verduurzamen van een woning biedt dan ook veel voordelen. Zo leidt verduurzaming tot meer wooncomfort, een lagere energierekening en draagt het bij aan waardebehoud van de woning. Afhankelijk van het energieverbruik en de gefinancierde maatregelen worden de kosten van de Energiebespaarlening gecompenseerd met de energiebesparing. De lage, meestal aftrekbare, rente en de voordelige voorwaarden zoals boetevrij vervroegd aflossen maken de Energiebespaarlening dan ook een aantrekkelijke financieringsmogelijkheid voor zowel particulieren als VvE's en scholen.

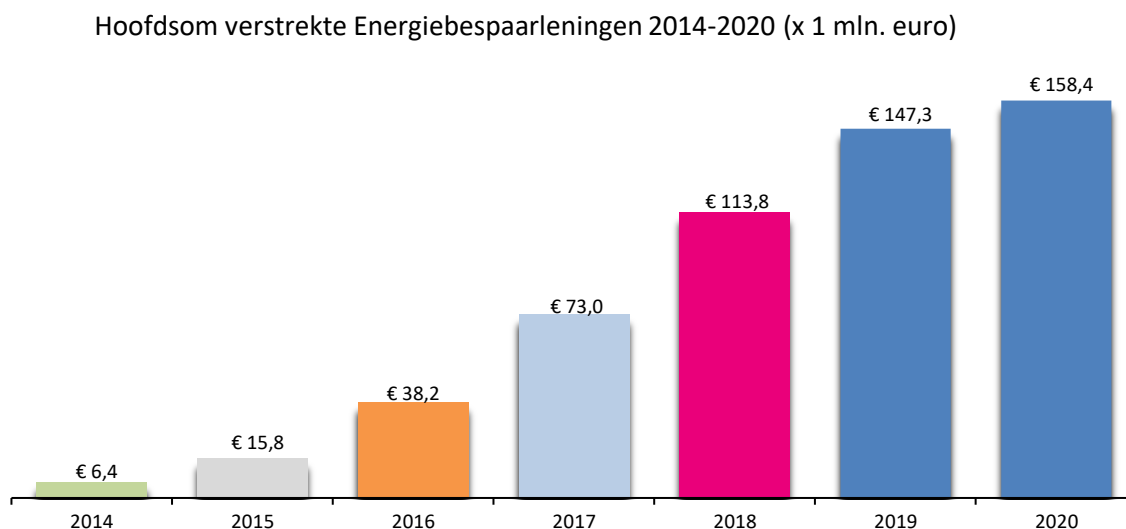
Wie maken het fonds mogelijk?

Het fonds wordt mogelijk gemaakt door het Ministerie van BZK, Rabobank, ASN Bank, Council of Europe Development Bank en de European Investment Bank. Het ministerie van BZK participeert met een achtergestelde lening van 218 miljoen euro. De Rabobank heeft 100 miljoen euro financiering beschikbaar gesteld, ASN Bank 25 miljoen euro, de Council of Europe Development Bank 250 miljoen euro (onder garantie van Rabobank) en de European Investment bank 150 miljoen euro.

Daarnaast participeert het Ministerie van Binnenlandse zaken (BZK) via een bijdrage van 50 miljoen euro in de financiering van woningeigenaren, woonachtig in wijkaanpakken, die hun woningen willen verduurzamen maar beperkte leenruimte hebben. Vanuit een nieuw opgerichte entiteit "Nationaal Warmtefonds 2, zullen Energiebespaarhypotheekleningen aan deze groep worden verstrekt.

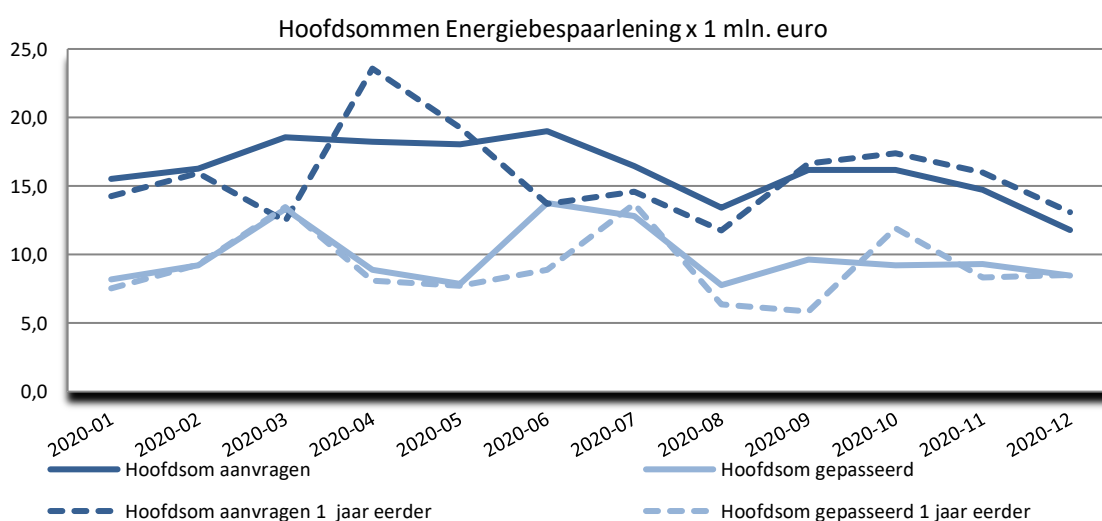
1.3. Productie Energiebespaarlening

Onderstaande grafiek geeft de ontwikkeling van de verstrekte leningen weer vanaf start van het fonds in 2014. Dit betreft zowel Energiebespaarleningen verstrekt aan particuliere eigenaar-bewoners als aan VvE's en scholen.

Energiebespaarleningen

In totaal zijn in 2020 13.958 Energiebespaarleningen aangevraagd voor een totaalbedrag van 194 miljoen euro. Het aantal aanvragen ligt nauwelijks hoger dan in 2019 (13.934 aanvragen) en toch steeg het volume ongeveer 3% (5,8 miljoen euro). Het aantal en volume gepasseerde Energiebespaarleningen ligt in 2020 2,7% respectievelijk 8,0% hoger dan in 2019. Het volume gepasseerde Energiebespaarleningen komt op bijna 110 miljoen euro. In de onderstaande grafiek geven wij de ontwikkeling van de aangevraagde en verstrekte Energiebespaarleningen in miljoenen euro over de afgelopen 12 maanden weer (en ter vergelijking de gegevens van een jaar eerder).

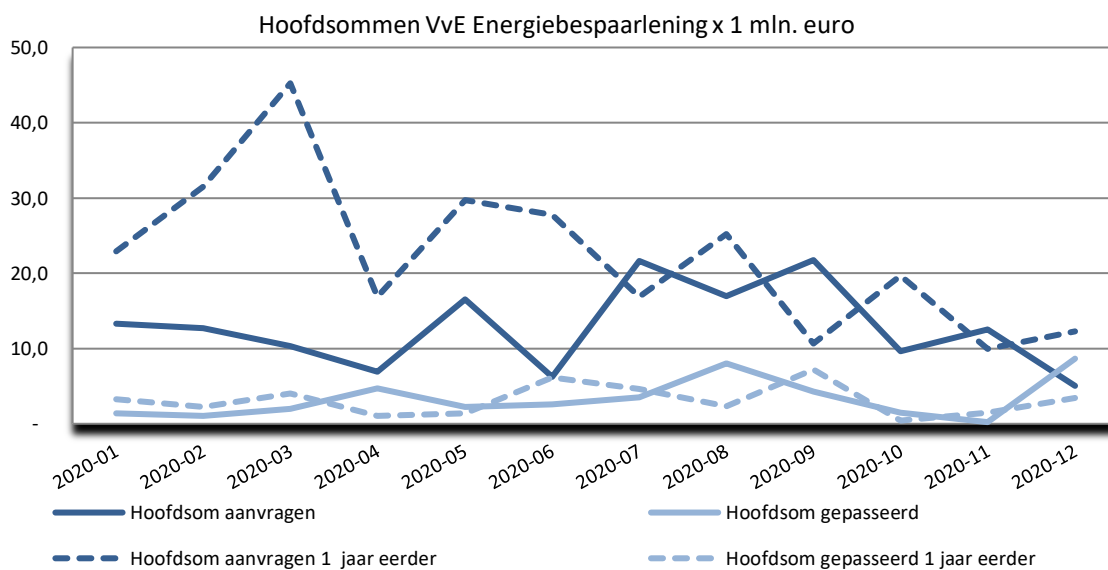
Per 1 februari werd voor de Energiebespaarlening een looptijd van 20 jaar geïntroduceerd, voor Energiebespaarleningen vanaf 15.000 euro. Ongeveer 28% van de leningnemers die hiervoor in aanmerking kwamen, koos voor een looptijd van 20 jaar. De Energiebespaarlening Nul-op-de-Meter en Energiebespaarlening Zeer Energiezuinig Pakket groeiden naar respectievelijk van 22 naar 37 en van 20 naar 44 verstrekte leningen. In 2020 werden drie Scholen Energiebespaarleningen verstrekt voor 0,7 miljoen euro.

Per 31 december 2020 had het fonds nog voor 16,6 miljoen euro aan aanvragen voor particuliere Energiebespaarleningen in behandeling. Naar verwachting zal een groot deel hiervan in 2021 passeren.

VvE Energiebespaarleningen

In 2020 zijn 183 aanvragen voor een VvE Energiebespaarlening voor totaal 153,6 miljoen euro ontvangen (2019: 236 aanvragen voor 268,7 miljoen euro). De daling van aanvragen kan deels verklaard worden doordat in 2019 de introductie plaatsvond van de 30-jaars VvE Energiebespaarlening. Hetgeen tot een grote groei van het aantal aanvragen leidde. Aangezien dit vaak ook complexere verduurzamingsprojecten zijn is het aantal verstrekte leningen nog relatief beperkt.

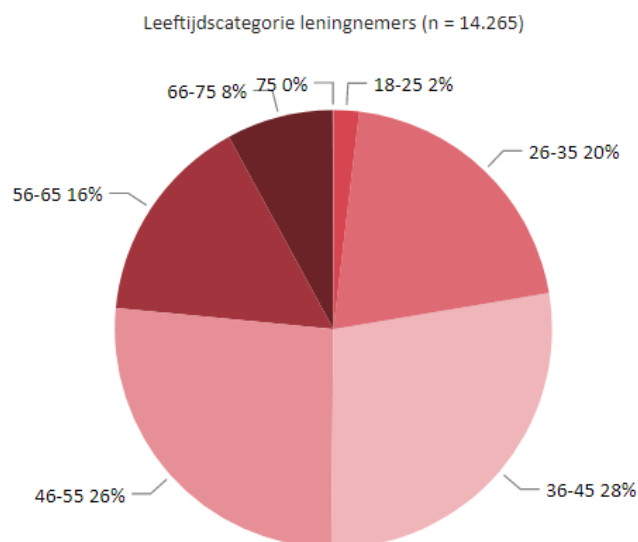
Het aantal en volume van gepasseerde VvE Energiebespaarleningen is in 2020 wel opnieuw gestegen: er zijn 74 VvE Energiebespaarleningen gepasseerd voor in totaal 40,0 miljoen euro (tegenover 66 voor 37,7 miljoen euro in 2019).

Per 31 december 2020 had het fonds nog voor 339,2 miljoen euro aan aanvragen voor VvE Energiebespaarleningen in behandeling. De realiteit is dat het veel tijd kost om van aanvraag tot leningverstrekking te komen bij VvE's. De COVID-19 crisis was daarbij een extra complicatie.

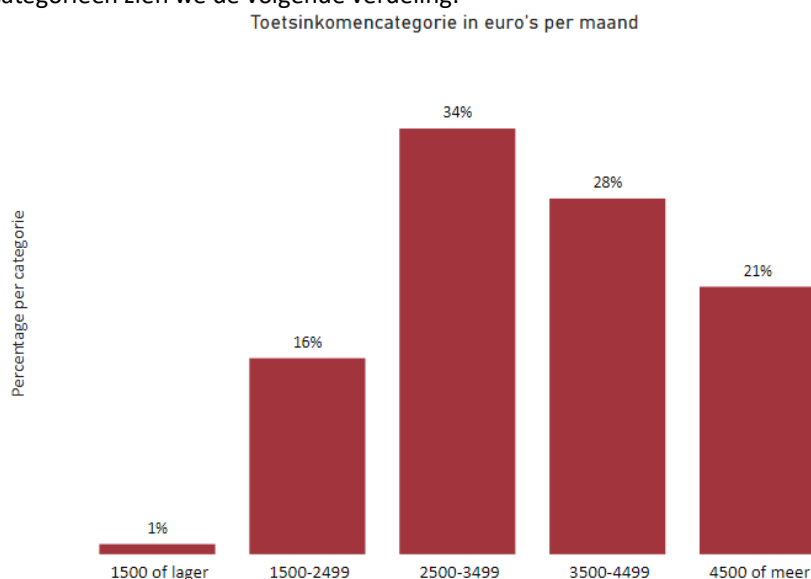
Profiel leningnemer Energiebespaarlening

In 2020 werden 8.412 Energiebespaarleningen verstrekt met 14.265 particulieren als leningnemer. Het gaat om 46,4% vrouwen en 53,6% mannen. Bij 59,0% van de Energiebespaarleningen is er één leningnemer, bij de andere Energiebespaarleningen zijn er twee leningnemers. De gemiddelde leeftijd van de leningnemer is 46. De verdeling van de leningnemers over verschillende leeftijdscategorieën is als volgt:

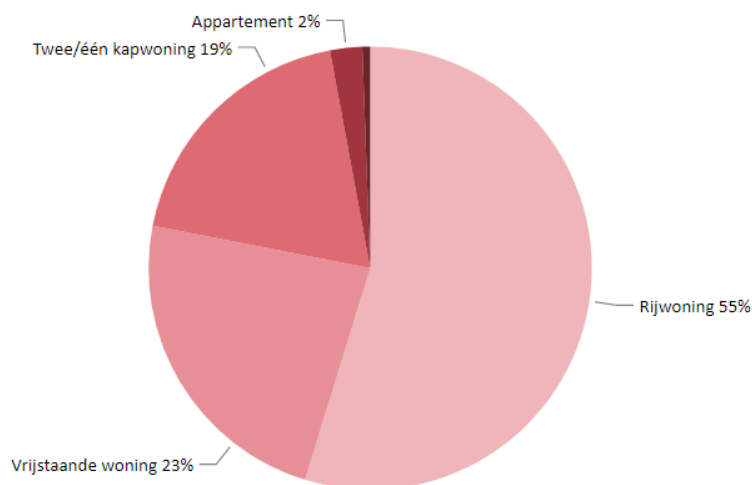
88,2% Van de leningnemers van Energiebespaarleningen heeft een inkomen uit dienstverband. Bij 11,8% van de Energiebespaarleningen is pensioen een bron van toetsinkomen, bij 13,4% een andere uitkering en bij 1,0% overig inkomen, bijvoorbeeld uit een eigen onderneming. Per Energiebespaarlening kunnen meerdere typen inkomen als toetsinkomen zijn gebruikt.

De hoogte van het toetsinkomen is een benadering van het werkelijke netto huishoudinkomen. Ingedeeld in verschillende categorieën zien we de volgende verdeling:

Tot slot een indeling van de Energiebespaarlening naar type woning:

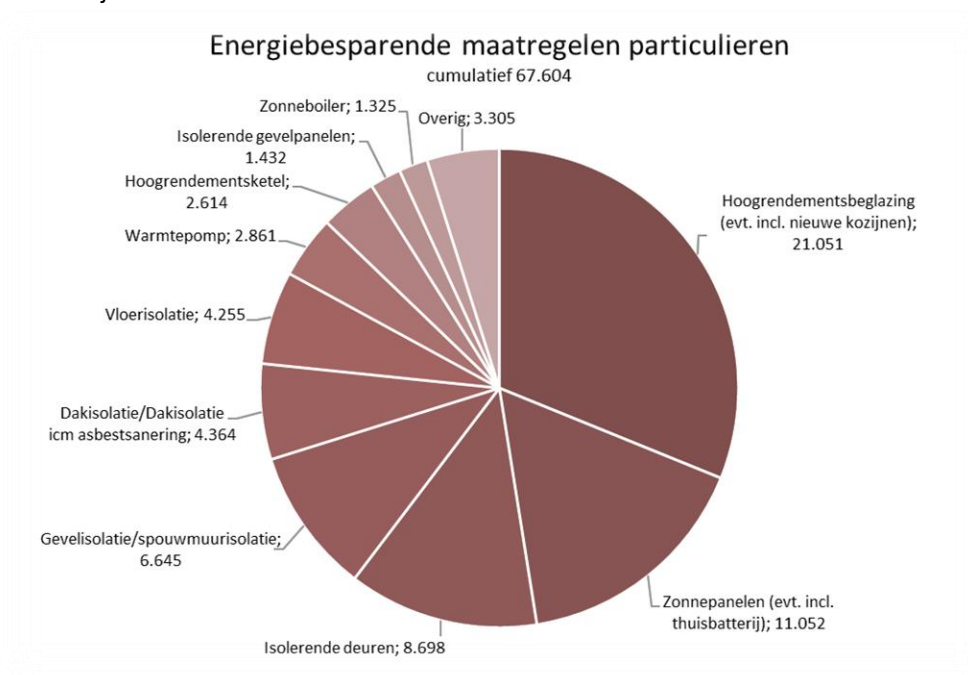
Energiebespaarleningen 2020 naar woningtype

1.4. Maatschappelijk rendement

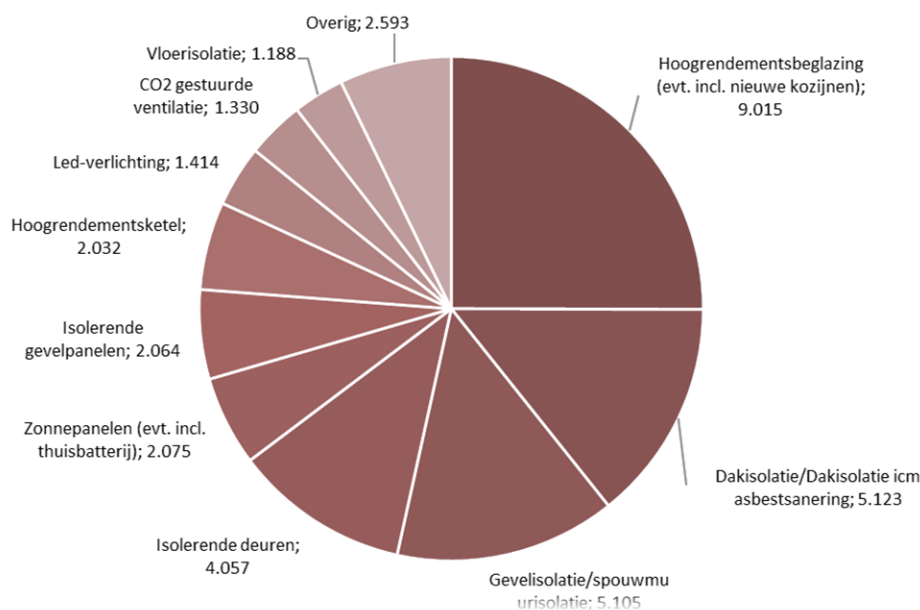
Energiebesparende maatregelen

Er zijn vanaf de start van het fonds 44.449 woningen met behulp van de (VvE) Energiebespaarlening verduurzaamd (2020: +12.246). In totaal werden ongeveer 103.000 energiebesparende maatregelen getroffen (2020: +28.688). De volgende taartdiagrammen geven weer welke maatregelen het populairst zijn bij particulieren en bij VvE's.

Energiebesparende maatregelen VvE's

cumulatief 35.330

Voor VvE's is het aantal maatregelen vermenigvuldigd met het aantal wooneenheden van de betreffende VvE's, behalve voor het maatwerkadvies en ontheffing bij onhaalbare isolatiewaarden, omdat dit maar eenmaal per VvE wordt afgegeven.

CO₂-reductie

Er is een indicatieve berekening uitgevoerd om de gerealiseerde CO₂-reductie van verstrekte (VvE) Energiebesparingen in te schatten. De berekening verschilt voor particulieren en VvE's.

Het gemiddelde energieverbruik in een koopwoning in 2019 was 3.180 kWh en 1.370 m³ aardgas². Het gemiddelde energieverbruik in een koopwoning veroorzaakt bij grijze stroom een uitstoot van 4.350 kg CO₂. Per Energiebesparing is de geschatte besparing 1.033 kWh en 241 m³ aardgas en dat is samen 932 kg CO₂ per huishouden per jaar. Het elektriciteitsverbruik (of eigenlijk de vraag naar elektriciteit) daalt t.o.v. het gemiddelde energieverbruik van een koopwoning gemiddeld met 32% en het aardgasverbruik met 18%. De totale CO₂-reductie voor particulieren komt op 7,8 kiloton CO₂ per jaar.

Het gemiddelde energieverbruik van een appartement was in 2019 1.970 kWh en 770 m³ aardgas³. Uit de energieadviezen voor VvE's volgt een geschatte besparing van 0,904 miljoen kWh en 1,079 miljoen m³ aardgas. Dit betekent een CO₂-reductie van 2,5 kiloton CO₂ per jaar (= 2,5 miljoen kilo CO₂). Per appartement komt de berekening neer op een besparing van 226 kWh en 270 m³ aardgas per jaar (633 kg CO₂). Het elektriciteitsverbruik daalt t.o.v. een gemiddeld energieverbruik van een appartement met 11% en het aardgasverbruik met 35%.

De geschatte besparing van particulieren en VvE's samen komt op 9,6 miljoen kWh en 3,1 miljoen m³ aardgas. De geschatte CO₂-reductie is 10,4 kiloton CO₂ per jaar.

² CBS, voorlopige cijfers 2019.

³ CBS, voorlopige cijfers 2018.

Sustainable Development Goals

Het Nationaal Warmtefonds helpt particulieren, VvE's en scholen met het verduurzamen van woningen, appartementencomplexen en scholen. Een deel van de gefinancierde investeringen wordt geïnvesteerd in de aanschaf en installatie van zonnepanelen.

Het Nationaal Warmtefonds draagt zo bij aan sustainable development goal 7: betaalbare en duurzame energie (meer specifiek target 7.2: tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen). Het grootste deel van de investeringen wordt geïnvesteerd in isolerende maatregelen, wat leidt tot een besparing op het aardgasverbruik.

Het Nationaal Warmtefonds draagt ook bij aan sustainable development goal 12: verantwoorde consumptie en productie (meer specifiek target 12.2: tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren).

1.5. Financieel rendement

Het jaar 2020 is afgesloten met een positief resultaat van 270.000 euro. Het resultaat is iets hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere kosten aan de financiers dan begroot en door lagere kredietverliezen. Ondanks de lagere productie zijn de rentebaten wel op niveau gebleven. Door de lagere productie vallen de kosten voor fondsmanagement ook lager uit.

1.6. Vooruitblik

Productiedoelstelling

Voor 2021 streven we ernaar om 160 miljoen euro aan Energiebespaarleningen voor particuliere huiseigenaren en 65 miljoen euro aan Energiebespaarleningen aan VvE's te verstrekken. Er moet echter rekening mee worden gehouden dat de COVID-19 crisis impact kan hebben op de haalbaarheid van deze doelstelling. Het is op dit moment lastig te voorspellen wat de uiteindelijke impact van de COVID-19-pandemie zal zijn en wanneer de crisis onder controle zal zijn. Een andere factor die van grote invloed is, is dat we zien dat veel VvE's gebruik maken van de door de Rijksoverheid opengestelde subsidie regeling energiebesparing eigen huis. Vanwege de tijdelijke verhoogde subsidiebedragen tot en met 2020 hebben veel VvE's hun aanvragen voor de jaargrens ingediend en is het budget fors overschreden. Deze subsidieregeling heeft gezien zijn succes tijdelijk dicht gezeten, maar is begin 2021 weer opgesteld. Veel VvE's die een aanvraag bij het fonds hebben ingediend zijn afhankelijk van de extra subsidiare maatregelen van de overheid. Het tijdelijk dichtzetten van deze subsidieregeling heeft naar verwachting een aanzienlijke impact op het aantal te verstrekken VvE Energiebespaarleningen voor 2021. Aangezien er ook geen mogelijkheden meer zijn voor subsidie voor energieadviesrapporten en procesbegeleiding zullen de aanvragen naar nieuwe VvE Energiebespaarleningen mogelijk ook achter blijven.

Introductie van de Energiebespaarhypotheek

Het is belangrijk dat alle eigenaren van een koopwoning de verduurzaming en aardgasvrij maken van hun woning kunnen financieren. Om het (deels) te kunnen betalen heeft de Nederlandse overheid een aantal subsidieregelingen opgezet zoals de Investeringssubsidie duurzame energie en de Subsidie energiebesparing eigen huis. Ook zijn er gemeentelijke regelingen, bijvoorbeeld vanuit het budget voor de proeftuinen aardgasvrije wijken. Voor het deel van de investering waar geen subsidie voor is, moet de eigenaar de financiering hiervan zelf regelen. Veel eigenwoning bezitters financieren dit door hun spaargeld te gebruiken of het mee te financieren in hun bestaande hypotheek. Dit is echter niet voor alle woningbezitters mogelijk omdat niet iedereen de financiële ruimte heeft om de verduurzaming van hun eigen woning op deze wijze te financieren. Daarom zal in de tweede helft van 2021 het NWF, op verzoek van de Nederlandse overheid, de Energiebespaarhypotheek introduceren. Vooral nog in alle Proeftuin Aardgasvrije Wijken of daaraan gelijkgestelde wijken.

Pilotgemeenten

In het voorjaar zal een aantal pilots starten met gemeenten die de Energiebespaarhypotheek willen inzetten om hun wijkaanpak voor iedereen financieel haalbaar te maken. Belangrijkste doel van deze pilot is om het product Energiebespaarhypotheek te toetsen bij gemeenten en de doelgroep. Daarnaast is het van belang om de communicatie richting de gemeenten en vanuit de gemeenten richting de bewoners zo goed mogelijk te borgen, zodat potentiële klanten juist en volledig over de Energiebespaarhypotheek worden geïnformeerd.

Overgang naar een nieuw organisatie-model

Begin 2021 is het marktconsultatieproces afgerond en is het NWF voornemens om nieuwe partijen te contracteren (Zanders voor managementondersteuning, Polestar voor Operations, front-, mid- en backoffice en Ohpen voor IT-systeem). NWF heeft de financiers van NWF in 2021 om goedkeuring gevraagd voor de nieuwe dienstverleners. NWF is in 2021 samen met de nieuwe dienstverleners gestart met de implementatie van de nodige processen en procedures om alle producten en productie medio 2021 te kunnen bedienen. Tot dat moment blijft SVn het NWF bedienen zoals gebruikelijk. Onze huidige dienstverlener SVn zal de bestaande kredietportefeuille per medio 2021 blijven beheren in lijn met het bestaande contract dat loopt tot 1 mei 2029. Alle betrokken partijen zetten zich in voor een ongestoorde dienstverlening tijdens deze overgangperiode.

2. GOVERNANCE

2.1. Bestuur en raad van toezicht

Stichting Nationaal Warmtefonds heeft een bestuur en raad van toezicht. Het bestuur bestuurt de stichting en neemt daarbij het investeringsreglement in acht. Het bestuur legt periodiek verantwoording af aan de raad van toezicht en informeert de stakeholders. De raad van toezicht houdt toezicht, moet goedkeuring verlenen aan bestuursbesluiten die van wezenlijk belang zijn voor de stichting en adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd.

In 2020 heeft het bestuur twaalf keer een reguliere bestuursvergadering gehouden, zes maal regulier met de raad van toezicht vergadert, vanaf mei 2020 minimaal wekelijks overlegd over de marktverkenning en de request for proposal procedure (zie hierna), en additioneel nog veelvuldig vergaderd met o.a. de huidige uitvoeringsorganisatie, het ministerie van BZK en overige stakeholders. Onderwerpen die in 2020 aan de orde kwamen zijn o.a.:

- Marktverkenning, aansluitend een Request for proposal procedure (marktconsultatie) voor het toekomstig fondsmanagement en fondsuitvoering en het daaruit volgende transitieproces
- Herstructurering van de financiering van het fonds
- Voorbereiding en implementatie van (de transitie naar) het Warmtefonds met o.a. de bijbehorende productontwikkeling (Energiebespaarhypotheek) en (voorbereiding van) pilots in 'proeftuin gemeenten'
- Doorontwikkeling van het risicomanagementbeleid
- Optimalisatie van de processen rond de VvE Energiebespaarlening
- Verruiming van de VvE Energiebespaarlening-criteria voor VvE's met gemengd particulier- en corporatiebezit. Installatie van een kredietcommissie voor kredietaanvragen > 1 miljoen euro
- Vaststelling van een nieuwe service level agreement
- Aanvraag Wft-vergunning voor het aanbieden van hypothecair krediet
- Werving, selectie en benoeming (onder opschortende voorwaarde van AFM-goedkeuring) van een derde lid van de raad van toezicht

Samenstelling van het bestuur

De leden van het bestuur worden door de raad van toezicht benoemd. De gezamenlijke private co-financiers hebben de mogelijkheid tot een niet-bindende voordracht. Het bestuur bestaat uit:

- De heer E.J.G.V. Boers RE RA, voorzitter
- De heer J.H. de Roo RA, treasurer
- Mevrouw M. Brans MSc, bestuurslid

Rooster van aftreden

Conform de statuten worden de bestuursleden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Na vier jaar zijn de zittende leden herbenoembaar voor nog één termijn van vier jaar. Een bestuurder kan voor een tweede maal worden herbenoemd indien zwaarwegende belangen - ter beoordeling van de raad van toezicht - daartoe aanleiding geven. De leden treden af volgens door de raad van toezicht vastgestelde roosters van aftreden.

Rooster van aftreden bestuur

Bestuurslid	Functie	Aantreden per	Einde 1 ^{ste} termijn	Herbenoemd per	Einde termijn
E.J.G.V. Boers RE RA	Voorzitter	10 april 2014	10 april 2017	10 april 2021*	10 april 2025
J.H. de Roo RA	Treasurer	29 december 2013	29 december 2016	29 december 2020	29 december 2022
M. Brans MSc	Lid	1 mei 2019	1 mei 2023		

* herbenoeming heeft plaatsgevonden op 11 januari 2021.

Nevenfuncties (in 2020)

De heer E.J.G.V. Boers RE RA, voorzitter bestuur

- Commissaris bij Triodos Bank en tevens voorzitter van Nominatie en Remuneratie Commissie
- Commissaris bij Coöperatie Univé U.A. en tevens voorzitter van Audit Committee
- Bestuurder bij Coöperatie Medisch Specialisten (CMS) Gelre U.A.
- Lid van de Raad van Toezicht van het Fonds Duurzaam Funderingsherstel
- Voorzitter van Ahold Delhaize Pensioenfonds
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van Pensioenfonds Metaal en Techniek

De heer J.H. de Roo RA, treasurer bestuur

- Eigen onderneming, advisering met name op het gebied van Finance en Risicomanagement
- Voorzitter van de Audit, Finance, Risk en Compliance Committee bij The International Maize and Wheat Improvement Center (CIMMYT), Mexico
- Bestuurslid en lid van de Audit Commissie bij Rabobank Pensioenfonds
- Bestuurder van Stichting Agri3
- Lid van de Raad van Commissarissen en Voorzitter van de Risk Committee van GarantiBank International NV

Mevrouw M. Brans MSc, bestuurslid, lid

- Directeur Vastgoedonderhoud bij Woningcorporatie Stichting de Alliantie
- Niet-uitvoerend bestuurder de Alliantie VvE Diensten B.V

Samenstelling van de raad van toezicht

De leden van de raad van toezicht worden door de Minister van BZK benoemd. De gezamenlijke private co-financiers hebben de mogelijkheid tot een niet-bindende voordracht van het lid, niet zijnde de voorzitter.

De raad van toezicht bestaat uit:

- De heer L.C. van Dijke, voorzitter
- De heer Mr. R. Wispelweij, lid

De Minister van BZK heeft in november 2020 besloten tot benoeming van mevrouw drs. V.O. Luijendijk tot lid van de raad van toezicht voor vier jaar per de datum waarop de Autoriteit Financiële Markten (AFM) goedkeuring voor de benoeming zal verlenen. De AFM heeft op 24 maart 2021 goedkeuring verleent aan deze benoeming.

Roosters van aftreden

Conform de statuten worden de leden van de raad van toezicht benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Na vier jaar zijn de zittende leden herbenoembaar voor maximaal nog één termijn van vier jaar. Een volgens het rooster van aftredend lid van de raad van toezicht kan voor een tweede maal worden herbenoemd indien zwaarwegende belangen - ter beoordeling van de raad van toezicht- daartoe aanleiding geven.

De leden treden af volgens door de raad van toezicht vastgestelde roosters van aftreden.

Rooster van aftreden raad van toezicht

Bestuurslid	Functie	Aantreden per	Einde 1 ^{ste} termijn	Herbenoemd per	Einde termijn
L.C. van Dijke	Voorzitter	10 april 2014	10 april 2017	10 april 2021*	10 april 2025
Mr. R. Wispelweij	Lid	10 april 2014	10 april 2018	10 april 2018	10 april 2022

* Herbenoeming heeft plaatsgevonden in 2021.

Nevenfuncties (in 2020)

De heer L.C. van Dijke, voorzitter raad van toezicht

- Ondernemer Link | Public Affairs
- Voorzitter bestuur van de Brede Stroomversnelling
- Woordvoerder van Warmteversnelling
- Boegbeeld: Een (t)huis, een toekomst (VWS)
- Adviseur van de ChristenUnie Tweede Kamerfractie
- Voorzitter van Mission Possible

De heer mr. R. Wispelweij, lid raad van toezicht

- Directievoorzitter RegioBank

Beloningsbeleid

De Raad van toezicht stelt de bezoldiging en verdere arbeidsvoorwaarden van het bestuur en raad van toezicht vast. De hoogte van deze vergoeding en de voorwaarden moeten aansluiten bij wat passend wordt geacht als vergoeding en voorwaarden voor vergelijkbare werkzaamheden in de publieke sector en mogen het maximumbedrag voor vergoeding aan bestuurders in deze sector, zoals vastgesteld op grond van de geldende wet- en regelgeving (daaronder begrepen de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector), niet overschrijden.

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT stelt een wettelijk maximum aan de bezoldiging van (top)functionarissen in de

(semi)publieke sector en bevat regels over het openbaar maken van de bezoldiging. Bij het bepalen van de bezoldiging van haar functionarissen volgt NWF de uitgangspunten als vastgelegd in de WNT. Alle functionarissen in dienst bij NWF ontvangen een jaarlijkse bezoldiging die binnen de WNT-norm van het algemene bezoldigingsmaximum valt. Naast de WNT is op NWF de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen Wft (Wbfo) van toepassing. De bezoldiging die wordt ontvangen door de functionarissen bij NWF bestaat uit een vaste beloning, op basis van de omvang van hun functie, plus een belaste onkostenvergoeding. NWF keert geen variabele beloningen uit aan haar functionarissen. Er zijn tot op heden door NWF geen vertrekvergoedingen uitgekeerd aan functionarissen die op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden en/of die de normen van de Wbfo inzake de maximale vertrekvergoeding overschrijden. De bezoldiging gegevens van het bestuur en de raad van toezicht zijn in de jaarrekening bij de toelichting op de staat van baten en lasten opgenomen.

2.2. Fondsmanager

Het Nationaal Warmtefonds heeft stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn) aangesteld als fondsmanager. De fondsmanager verricht onder meer (niet-limitatief) de volgende activiteiten: het voorbereiden en uitvoeren van besluiten van het bestuur, het beheren en administreren van het vermogen van de stichting, het namens de stichting, op grond van een volmacht, verstrekken en beheren van leningen, het voorbereiden van bestuursbesluiten tot vaststelling of wijziging van de strategie van de stichting, inclusief de meerjarenbegroting, het jaarplan en de jaarbegroting, het voorbereiden van periodieke rapportages voor het bestuur en/of het raad van toezicht en het uitvoeren van andere werkzaamheden voor de stichting die het bestuur aan de fondsmanager opdraagt. Het fonds heeft hiervoor een fondsmanagementovereenkomst met SVn gesloten. Voor de volgende fase van het fonds zijn in 2021 nieuwe partijen geselecteerd. Zie voor een nadere toelichting het bestuursverslag.

2.3. Wet- en regelgeving

Dagelijkse beleidsbepalers en personen die belast zijn met het toezicht op het beleid en de algemene zaken van financiële ondernemingen die over een AFM-vergunning beschikken, dienen conform de Regeling eed of belofte financiële sector een eed of belofte af te leggen. Het voltallige bestuur, de raad van toezicht en alle medewerkers van de fondsmanager hebben de eed of belofte afgelegd.

Governance

De stichting hecht aan haar reputatie als deskundige, solide en integere financiële partij. Het fonds beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 2:60, eerste lid, Wet op het financieel toezicht (Wft). Het fonds heeft haar governance op orde en beschikt, via de fondsmanager, over een goed toegeruste werkorganisatie.

Accountant

Het NWF heeft Mazars N.V. aangesteld als externe accountant van het NWF. De accountant verricht de controle op de jaarrekening en jaarverslag van het NWF en de daarmee samenhangende processen.

2.4. Risicomanagement

De hoofddoelen die het fonds met risicomanagement nastreeft zijn als volgt geformuleerd:

- Duidelijke rolverdeling tussen taken NWF en uitbestedingsorganisatie
- Het bepalen van de risicobereidheid van NWF
- Het creëren van een risicocultuur (het geheel van normen en waarden, houding en gedrag, kennis en begrip van risico's binnen het NWF)
- Het inzicht behouden van de risico's die NWF loopt
- Het beheersen van de risico's die NWF loopt binnen de bestaande processen

Rollen en verantwoordelijkheden

Alle activiteiten gebeuren in principe voor rekening en risico van het fonds. De stichting heeft voor de operationele uitvoering en beheersing de verantwoordelijkheid voor de uitvoering neergelegd bij de uitvoeringsorganisatie (SVn). Afspraken hierover zijn vastgelegd in de fondsmanagementovereenkomst. SVn is op basis van deze overeenkomst verplicht haar operationele processen goed in te richten en te beheersen. Het risicomanagementbeleid van het fonds is gericht op een voortdurende en zorgvuldige bewaking en beheersing van risico's die deze activiteiten met zich meebrengen. Bij het bepalen van de risico's is de continuïteit van het fonds het uitgangspunt. Er zijn geen indicaties dat de continuïteit van het fonds in geding is.

Risico bereidheid

Het fonds hecht sterk aan een laag risicoprofiel. Het beleid is gericht op een voortdurende en zorgvuldige bewaking en beheersing van de risico's. Het fonds is deels gefinancierd met publieke middelen en heeft geen winstoogmerk. Het inzetten van publieke middelen vraagt om grote zorgvuldigheid en een risicomijdende houding. De beheersingsmaatregelen zijn zodanig ontworpen dat deze bijdragen aan een laag risicoprofiel.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de het risicomanagementbeleid en geeft hierin kaders waar binnen gehandeld en gerapporteerd moet worden. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor de keuze om bepaalde risico's wel of niet te accepteren, te vermijden, of beheersingsmaatregelen voor de treffen.

Systematische wijze van inventarisatie en analyse

Belangrijk onderdeel bij het adequaat invullen van risicomanagement is een systematische benadering van deze manier van risicobeheersing. En systematisch houdt ook in dat het een cyclisch proces is: dat betekent inventarisatie, analyse en de (toetsing van de effectiviteit van de) beheersingsmaatregelen, om vervolgens hierover te rapporteren en waar nodig bij te sturen.

Risico identificatie

Periodiek worden risico's opnieuw gedefinieerd of heroverwogen. Deze risico's worden opgenomen in de zogenoemde heatmap van het Nationaal Warmtefonds. Deze heatmap geeft op hoofdlijnen de risico's weer die door het fonds worden gelopen. Vervolgens zijn de specifieke risico's beschreven inclusief de daarbij behorende beheersingsmaatregelen. Voor het bepalen van de positie van de risico's in de heatmap worden de risico's gewogen; dit gebeurt op basis van kans X impact. Per geïdentificeerd risico worden één of meerdere beheersmaatregelen geformuleerd. Nadat de beheersmaatregelen zijn gedefinieerd wordt periodiek beoordeeld of deze beheersingsmaatregelen hebben gewerkt.

Risico rapportage

Risico's worden gerapporteerd en geëvalueerd door het bestuur van het fonds. Het beheersen van het renterisico is een belangrijk onderdeel van de risicobeheeractiviteiten. De berekening van het renterisico is afhankelijk van bepaalde aannames, die regelmatig worden herzien.

NWF is zeer liquide, om negatieve rente te voorkomen wordt bekeken of liquiditeitsoverschotten bij de overheid kunnen worden aangehouden ("schatkistbankieren") in plaats van bij banken.

Het kredietrisico wordt voortdurend gemonitord door middel van het debiteurenbeheerproces. Middels dit proces wordt elke betalingsachterstand automatisch beoordeeld door middel van specifiek gedefinieerde acties. Daarnaast wordt de uitstaande portefeuille elk kwartaal beoordeeld op potentiële defaults. In totaal heeft het NWF een voorziening van 238.000 euro per 31 december 2020, er is cumulatief slechts 18.000 euro volledig afgeschreven gedurende de hele looptijd van het fonds. Dit is gezien de omvang van het fonds een zeer beperkt bedrag. Tot balansdatum liggen de kredietverliezen ver onder de verwachte verliezen die worden doorberekend in de consumentenrente.

In het derde kwartaal werd duidelijk dat een van de VvE's in financiële moeilijkheden verkeert. De door de VvE gecontracteerde aannemer ging failliet terwijl slechts een deel van het project was afgerond. De VvE heeft het NWF verzocht om een aanvullende lening om het project af te ronden. De verplichtingen op de bestaande lening worden door de VvE volledig nagekomen. NWF is in bespreking met de VvE en de andere financierende partij (gemeente) over een financiële herstructurering inclusief een aanvullende lening. De verwachting is dat er binnenkort een akkoord wordt bereikt. Wij achten het op dit moment niet nodig om een voorziening op deze lening te nemen, maar zullen deze beslissing heroverwegen zodra er een definitief akkoord is bereikt.

In 2020 zijn enkele operationele risico-incidenten gemeld aan het bestuur van NWF. Uit de incidentmeldingen bleek dat er adequate maatregelen zijn genomen. Ieder kwartaal ontvangt het bestuur een klachtenrapport. Alle klachten worden zorgvuldig beoordeeld en geïndeede klachten worden adequaat opgevolgd.

Risico evaluatie

Het fonds heeft de risico's geïdentificeerd, de kansen en gevolgen van het optreden ervan in kaart gebracht en beheersmaatregelen genomen die deze mitigeren tot de gewenste omvang. Het bestuur wordt hierover periodiek gerapporteerd door de fondsmanager door middel van een heatmap. Waar nodig zijn in 2020 aanvullende maatregelen genomen om de risico's verder te mitigeren. Het bestuur is van mening dat de risico's op deze wijze adequaat beheerst worden.

3. JAARREKENING

3.1. Balans

ACTIVA	31 December 2020	31 December 2019
(bedragen x 1.000 euro)		
Financiële vaste activa		
1 Energiebespaarlening	299.009	234.087
2 Aardgasloos Energiebespaarlening	1.343	1.571
3 VvE Energiebespaarlening	109.353	80.550
4 Scholen Energiebespaarlening	775	249
Vlottende activa		
5 Vorderingen en overlopende activa	1.274	778
Nog te ontvangen subsidie BZK inzake SDR	-	20
6 Liquide middelen	83.076	81.242
TOTAAL ACTIVA	494.830	398.497
PASSIVA	31 December 2020	31 December 2019
(bedragen x 1.000 euro)		
Eigen vermogen		
7 Algemene reserve	-2.931	-2.797
Resultaat boekjaar	270	-134
8 Bestemmingsreserve BZK-lening	131.113	83.607
9 Voorzieningen		
Rentedekkingsfonds Rijk	1.999	6.287
Rentedekkingsfonds regionale variant	4.550	4.148
Overige Rijkssubsidie	2.892	-
Vooruit ontvangen bijdrage BZK (NWF 2)	8.738	-
Langlopende schulden		
10 Achtergestelde BZK-lening	45.149	34.393
11 Langlopende lening financiers	212.242	196.150
Kortlopende schulden		
12 Overige schulden en overlopende passiva	90.808	76.843
TOTAAL PASSIVA	494.830	398.497

3.2. Winst- en verliesrekening

(bedragen x 1.000 euro)	Gerealiseerd 2020	Begroting 2020	Gerealiseerd 2019
BATEN			
13 Rentebaten	6.648	6.674	4.831
14 Bijdrage rentekorting Rijk	418	419	434
15 Bijdrage rentekorting regionale variant	966	529	577
16 Overige baten	978	847	448
TOTAAL BATEN	9.010	8.469	6.290
LASTEN			
Operationele lasten			
17 Management fee	-4.006	-4.181	-2.992
18 Agency fee	-35	-35	-35
19 Algemene kosten	-1.027	-1.235	-618
20 Marketing kosten	-97	-212	-92
21 Voorziening oninbaarheid	-86	-245	-68
TOTAAL operationele lasten	-5.251	-5.908	-3.806
22 Rente lopende rekening	-456	-241	-218
23 Arrangement fee	-350	-	-100
24 Commitment fee	-163	-361	-498
25 Garantie fee	-624	-421	-321
26 Rentelasten	-1.896	-2.037	-1.482
TOTAAL financieringslasten	-3.489	-3.060	-2.619
27 BZK-lening	49.847	15.222	15.899
27 Mutatie reële waarde BZK-lening	-2.341	-2.543	-1.823
TOTAAL overige baten en lasten	47.506	12.679	14.076
RESULTAAT voor bestemming	38.765	3.712	7.652
27 Mutatie bestemmingsreserve BZK-lening	-47.506	-12.679	-14.076
RESULTAAT na bestemming	270	-499	-134

3.3. Kasstroomoverzicht

(bedragen x 1.000 euro)	Gerealiseerd	
	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Operationeel resultaat	3.759	2.484
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen en overige waardeverminderingen	-	-
Mutatie voorzieningen	-895	444
	-895	444
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>		
Vorderingen	-495	-208
Kortlopende schulden	-902	555
	-1.397	347
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.467	3.275
Betaalde provisie	-350	-100
Betaalde commitment fee	-155	-412
Betaalde garantie fee	-652	-243
Betaalde interest	-2.413	-1.560
	-3.569	-2.315
Kasstroom uit operationele activiteiten	-2.103	960
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
In lopende jaar gepasseerde leningen	-158.360	-147.255
Uit vorig jaar ingegane leningen	-85	-3.562
In volgend jaar ingegane leningen	4.300	85
Totaal ingegane leningen	-154.145	-150.732
Mutatie leningen in bouwdepot	3.015	12.470
Ontvangen aflossingen Energiebespaarlening	60.042	38.477
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-91.088	-99.785
Ontvangen geldlening	45.000	95.000
Ontvangen BZK achtergestelde lening	67.000	18.000
Aflossing geldlening	-16.975	-11.875
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	95.025	101.125
Toename geldmiddelen	1.834	2.300
Openingsbalans	81.242	78.942
Mutatie boekjaar	1.834	2.300
Eindbalans	83.077	81.242

3.4. Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Tenzij anders weergegeven, worden bedragen in de jaarrekening vermeld in duizenden euro's.

Doelstelling en activiteiten

De stichting Nationaal Warmtefonds (KvK nummer 59439122), statutair gevestigd te 's- Gravenhage, is een organisatie met een maatschappelijke doelstelling. Volgens de statuten luidt de doelstelling:

“Het bevorderen van energiebesparende maatregelen aan woningen door (samenwerkende) eigenaar-bewoners en aan gebouwen van scholen”.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen en de bepalingen volgens Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 “Organisaties zonder winststreven”, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van het fonds zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Covid-19

Door de coronacrisis is een onzeker situatie ontstaan. Echter, NWF verwacht hierdoor geen continuïteitsissue. De waarderingsgrondslagen en schattingen op basis van continuïteit kunnen worden gehandhaafd. In deze jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, commitment fee en provisie zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De mutaties op de Energiebespaarlening zijn opgenomen als kasstroom uit investeringsactiviteiten. Ontvangen gelden en betaalde aflossingen aan financiers zijn opgenomen als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder de aanpassing in de waardering van de BZK-lening op basis van RJ 290, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Financiële instrumenten

Alle in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn bij eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde, de vervolgwaaarding vindt plaats tegen de (geamortiseerde) kostprijs. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of door opgaven van derden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen portefeuille aan verstrekte Energiebespaarleningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze waarderingsgrondslag is in de praktijk gelijk aan de nominale waarde van de schuldrest per balansdatum. Eventuele bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en verantwoord in de staat van baten en lasten.

Overige vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Voorzieningen

Voorziening voor Rentedekkingsfonds

De Rentedekkingsfondsen betreft een vooruit ontvangen exploitatiesubsidie met als doel het dekken van de rentekortingen op de leningen waarop een rentekorting is verkregen. De subsidie valt vrij ten gunste van het resultaat in de periode waarin de daadwerkelijk gegeven rentekorting (de gesubsidieerde lasten) worden verwerkt. Het Rentedekkingsfonds heeft een langlopend karakter.

Overige Rijkssubsidie

De voorziening voor overige (rijks)subsidie betreft een vooruit ontvangen subsidie ter dekking van marketingdoeleinden of specifieke projecten. De voorziening wordt op reële waarde gewaardeerd. De werkelijk gemaakte kosten worden in mindering gebracht op deze subsidie.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord.

Rentebaten

De rentebaten bestaat uit de ontvangen rentebaten en de betaalde rentelasten op de Energiebespaarlening, de rentemarge wordt op basis van het toerekeningsbeginsel verantwoord in de staat van baten en lasten voor alle rentedragende instrumenten.

3.5. Toelichting op de balans

Activa

Voorziening 2020

Per balansdatum is een analyse verricht op de openstaande debiteuren. Op basis van het voorzieningenbeleid is voor in totaal 30 Energiebespaarleningen een voorziening van 211.000 euro getroffen. Daarnaast is een voorziening van 27.000 euro onder de debiteuren opgenomen. Deze leningen hebben over het algemeen meer dan 3 maanden achterstand. De kans dat de Energiebespaarleningen in de laatste categorie nog inbaar zijn, is als gering geschat. Over de hele looptijd van het fonds zijn er totaal tweemaal leningen volledig afgeboekt ten laste van de voorziening. De voorziening is als volgt opgebouwd:

(bedrag x 1.000 euro)	Opgenomen onder Energiebespaarleningen	Opgenomen onder debiteuren	Totaal	Totaal 2019
Beginstand	132	20	152	102
Vrijval	-29	-9	-38	-38
Afgeboekte lening	-	-	-	-18
Toevoeging	108	16	124	106
Eindstand	211	27	238	152
% voorziening (incl. afgeboekte leningen) t.o.v. totaal verstrekt			0.05%	0.04%

1. Energiebespaarlening

Het verloop van de portefeuille naar schuldrest is als volgt:

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020		gem. rente %		31 december 2019		gem. rente %	
Beginstand	21.309	234.219	2,02	14.408	157.469	2,50		
Bij: verstrekte leningen	8.410	117.751	1,68	8.113	107.695	1,65		
Af: extra/ algehele aflossing	2.407	27.294	1,99	1.211	14.148	2,24		
Af: afboeking	-	-		1	18			
Af: aflossing in maandbedragen		25.455			16.779			
Stand per ultimo	27.312	299.220	1,93	21.309	234.219	2,02		
Voorziening		211-			132-			
Stand naar voorziening		299.009			234.087			

De totale portefeuille bestaat per 31 december 2020 uit ruim 27.000 Energiebespaarleningen met een omvang van 299,2 miljoen euro. De financiële vaste activa kent een langlopend karakter.

2. Aardgasloze Energiebespaarlening

In 2020 zijn 2 aardgasloze Energiebespaarleningen gepasseerd

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020		gem. rente %		31 december 2019		gem. rente %	
Beginstand	77	1.571	1,84	-	-	-		
Bij: verstrekte leningen	2	42	1,90	77	1.604	1,84		
Af: extra/ algehele aflossing	5	135	1,78	-	-	-		
Af: aflossing in maandbedragen		134			33	-		
Stand per ultimo	74	1.343	1,85	77	1.571	1,84		

Op balansdatum zijn er geen aardgasloze leningen met een achterstand. Er zijn geen indicaties van oninbaarheid. Vandaar dat er op de aardgasloze Energiebespaarleningen geen voorzieningen zijn getroffen. De financiële vaste activa kennen een overwegend langlopend karakter.

3. VvE Energiebespaarlening

In 2020 zijn 71 VvE Energiebespaarleningen gepasseerd en ingegaan. Daarnaast zijn er 4 VvE Energiebespaarleningen (omvang 4,3 miljoen euro) die in 2020 zijn gepasseerd maar in 2021 is ingegaan.

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020		gem. rente %	31 december 2019		gem. rente %
Beginstand	185	80.550	2,73	116	46.865	2,85
Bij: verstrekte leningen	71	35.989	2,13	70	41.136	2,51
Af: extra/ algehele aflossing	2	1.520	2,65	1	3.942	2,90
Af: aflossing in maandbedragen		5.666			3.509	
Stand per ultimo	254	109.353	2,59	185	80.550	2,73

Op balansdatum zijn er geen VvE Energiebespaarleningen met een achterstand. Er zijn geen indicaties van oninbaarheid. Vandaar dat er op de VvE Energiebespaarleningen geen voorzieningen zijn getroffen. De financiële vaste activa kennen een overwegend langlopend karakter.

4. Scholen Energiebespaarlening

In 2020 is het fonds gestart met een pilot voor de verduurzaming van scholen. De pilot kent een maximale omvang van 5 miljoen euro, waarvan het ministerie van BZK 1 miljoen euro financiert.

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020		gem. rente %	31 december 2019		gem. rente %
Beginstand	3	249	2,53	-	-	-
Bij: verstrekte leningen	3	563	2,20	3	297	2,53
Af: extra/ algehele aflossing	-	-	-	-	47	-
Af: aflossing in maandbedragen		37			1	
Stand per ultimo	6	775	2,37	3	249	2,53

Op balansdatum zijn er geen Scholen Energiebespaarleningen met een achterstand en er zijn geen indicaties van oninbaarheid. Vandaar dat er op de Scholen Energiebespaarleningen geen voorzieningen zijn getroffen. De financiële vaste activa kennen een overwegend langlopend karakter.

5. Vorderingen en overlopende activa

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020		31 december 2019	
Nog te ontvangen rente		618		477
Debiteuren regionale variant		621		284
Debiteuren		62		36
Voorziening debiteuren		-27		-20
Overige vorderingen		-		1
Stand per ultimo		1.274		778

Nog te ontvangen rente betreft de rente op de lopende leningen. De incasso van deze leningen vindt plaats op de eerste van de volgende maand.

De debiteuren regionale variant hebben betrekking op de bijdragen van de provincies Drenthe, Friesland en Zeeland en gemeenten Leidschendam-Voorburg aan het fonds voor de specifieke regeling in hun gemeente/provincie. De bijdragen worden gestort op basis van de werkelijk gepasseerde leningen in het afgelopen kwartaal.

Het fonds heeft per balansdatum bij 270 debiteuren een vordering open staan. Dit is 0,98% van het totaal aantal klanten binnen het fonds. Van deze debiteuren zijn er 30 geclassificeerd als dubieus. Voor deze klanten is een voorziening getroffen op de uitstaande vordering. Zie ook de analyse omtrent de voorzieningen.

6. Liquide middelen

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Rekening courant	48.113	51.240
Deposito's	34.963	30.002
Stand per ultimo	83.076	81.242

Alle bedragen zijn direct opvraagbaar. Van de deposito's is 20 miljoen euro op spaarrekeningen bij de Rabobank en 10 miljoen euro op een spaarrekening bij ASN Bank geplaatst.

Passiva

7. Stichtingsvermogen

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Algemene reserve	-2.931	-2.797
Resultaat boekjaar	270	-134
Stand per ultimo	-2.661	-2.931

Algemene reserve

De algemene reserve wordt opgebouwd uit de behaalde resultaten vanaf de start van het fonds en bestaat uit het resultaat vanuit eerdere jaren. Indien het saldo van het eigen vermogen aan het einde van de looptijd van het fonds negatief is, dan zal dat in eerste instantie worden verrekend met de achtergestelde BZK-lening. Een eventueel positief saldo komt ten gunste van de Rijksoverheid.

8. Bestemmingsreserve BZK-lening

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Beginstand	83.607	69.531
Toevoeging	49.847	15.899
Onttrekking	-2.341	-1.823
Stand per ultimo	131.113	83.607

In 2020 heeft er één uitbetaling plaatsgevonden van 57 miljoen euro onder de subsidiebeschikking van het ministerie van BZK ten behoeve van NWF. De waardemutatie op deze leningen zijn via het resultaat toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Zie ook toelichting 10. De jaarlijkse oprenting van de BZK-lening wordt onttrokken aan deze bestemmingsreserve. Uiteindelijk zal de reële waarde van de BZK-lening aan het eind van de looptijd weer gelijk zijn aan de nominale waarde en is de bestemmingsreserve volledig uitgeput. In 2020 is er een totale toevoeging van euro 49,8 miljoen euro geweest en heeft er een onttrekking plaats gevonden van 2,3 miljoen euro.

9. Voorzieningen

Rentedekkingsfonds Rijk

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Beginstand	6.287	6.721
Herallocatie	-3.870	-
Onttrekking	-418	-434
Stand per ultimo	1.999	6.287

Op basis van de subsidie van het ministerie van BZK werd 7,5 miljoen euro geassocieerd als een voorziening ter dekking van toekomstige rentekortingen. In 2020 heeft het ministerie van BZK goedkeuring gegeven aan een herallocatie van de subsidie. Op basis van deze herallocatie is 3,8 miljoen euro overgeheveld naar de overige subsidies.

De vrijval uit de voorziening valt vrij ten gunste van het resultaat op basis van de feitelijke portefeuille en de toegekende rentekorting. In 2020 is 0,4 miljoen euro aan de voorziening onttrokken.

Rentedekkingsfonds regionale variant

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Beginstand	4.148	2.809
Storting	1.368	1.915
Onttrekking	-966	-577
Stand per ultimo	4.550	4.148

De voorziening bestaat uit de verleende rentekortingen op de Energiebespaarleningen door de provincies Overijssel, Drenthe, Friesland en Zeeland en de gemeente Breda, Den Bosch Leidschendam-Voorburg. Er wordt een rentekorting gegeven aan inwoners van de betreffende provincie of gemeente. De subsidie bestaat uit een rentekorting en terugbetaling van extra kosten. De subsidie wordt betaald op basis van de netto contante waarde bij het toekennen van de Energiebespaarlening. De vergoeding wordt vrijgegeven aan het resultaat voor de duur van de Energiebespaarlening.

In 2020 zijn er 1.094 (vorig jaar 2.130) Energiebespaarleningen voor een totaal bedrag van 19,5 miljoen euro (vorig jaar 31,3 miljoen euro) gepasseerd met een rentekorting uit een regionale variant. Sinds de start van de regionale varianten zijn 6.475 Energiebespaarleningen voor een totaal bedrag van 91,7 miljoen euro gepasseerd. In 2020 zijn er minder leningen verstrekt uit de regionale variant dan in 2019. De oorzaak hiervan ligt met name in het feit dat een aantal regelingen beëindigd zijn. Met de toetreding van nieuwe provincies en gemeente wordt verwacht dat er in 2021 weer een toename zal zijn.

In de tabel hieronder geeft inzicht in de leningen die gepasseerd zijn onder de regionale variant, zowel voor 2020 als cumulatief.

Regionale variant (bedrag x 1.000 euro)	2020		Cumulatief		Beschikbaar	
	Aantal	Hoofdsom	Aantal	Hoofdsom	Subsidie	Toegekend ⁴
Leidschendam-Voorburg 2020 ⁵	46	683	46	683	100	78
Leidschendam-Voorburg 2021 ⁶	-	-	-	-	250	-
Breda	-	-	178	2.571	475	475
Den Bosch	-	-	129	1.786	210	153
Zeeland	15	200	15	200	700	16
Friesland	167	5.183	167	5.183	2.250	444
Drenthe	852	12.551	2.555	36.187	3.471	2.845
Overijssel	4	792	3.428	45.862	3.200	2.949
Totaal	1.084	19.409	6.518	92.472	10.656	6.960

⁴ Dit betref het toegekende deel van de subsidie aan Energiebespaarleningen. Het bedrag is inclusief de lopende aanvragen

⁵ Leidschendam geeft een subsidie per begrotingsjaar

Overige Rijks subsidie

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Beginstand		448
Toevoeging	3.870	-
Onttrekking	-978	-448
Stand per ultimo	2.892	-

In 2020 heeft het ministerie van BZK ingestemd met een herallocatie van de subsidie van 3,8 miljoen euro (zie ook Rentesubsidie BZK). De voorziening wordt aangewend voor de kosten die NWF mogelijk maakt om te groeien en voor de aanloopkosten van Warmtefonds 2, een apart fonds voor eigenaars-bewoners met een beperkte leencapaciteit. In 2020 werd in totaal 978.000 euro gedekt uit deze subsidie.

Vooruit ontvangen bijdragen BZK (NWF 2)

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Beginstand	-	-
Toevoeging	8.738	-
Onttrekking	-	-
Stand per ultimo	8.738	-

In 2020 is een achtergestelde lening/subsidie toegekend van 50 miljoen euro voor het verstrekken van leningen aan particulieren zonder voldoende leenruimte. Van deze lening/subsidie is in 2020 10 miljoen euro gestort.

Begin 2021 is hiervoor een separate stichting opgericht (Nationaal Warmtefonds 2). NWF leent met instemming van BZK de ontvangen achtergestelde lening/subsidie door aan NWF 2. Nationaal Warmtefonds 2 neemt alle aan de achtergestelde lening/subsidie gestelde verplichtingen op zich en NWF hoeft inzake deze achtergestelde lening/subsidie niet meer aan BZK terug te betalen dan hetgeen door NWF 2 wordt terugbetaald.

De lening dient op basis van de verslaggevingsregels gewaardeerd te worden op reële waarde, waarbij rekening dient te worden gehouden met het deel dat als subsidie ingezet kan worden. De reële waarde (1,2 miljoen euro) van de lening is opgenomen onder de achtergestelde leningen (zie toelichting 10). Het restant is verantwoord als vooruit ontvangen bijdragen BZK (NWF 2) en zal gedurende de looptijd op basis van amortisatie en inzet van de subsidiegelden vrijvallen.

Overige SDR (schooldakrevolutiefonds) subsidie

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Beginstand	-20	33
Storting	20	-
Onttrekking	-	-53
Stand per ultimo	-	-20

Het ministerie van BZK verleende het fonds een subsidie van 100.000 euro om de business case voor "het Schooldakrevolutiefonds" te onderzoeken. In januari 2020 is het definitieve rapport bij het ministerie ingediend. Het project is afgerond en in 2020 is het restant van 20.000 euro aan het NWF uitbetaald. Het bedrag is gepresenteerd onder de overlopende activa.

10. Achtergestelde BZK-lening

De lening kent een langlopend karakter, de komende 12 maanden vinden er geen aflossingen plaats.

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Beginstand	34.393	30.469
Storting	67.000	18.000
Correctie reële waarde	-58.585	-15.899
Amortisering	2.341	1.823
Stand per ultimo	45.149	34.393

Eerste achtergestelde lening

De BZK-lening is achtergesteld bij alle andere bestaande en toekomstige schulden van het fonds. De nominale waarde van deze lening is 75 miljoen euro.

De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling zal uiterlijk plaatsvinden vanaf 1 januari 2037, met een terugbetaling in maximaal drie jaar;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd met het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Tweede achtergestelde lening

In 2018 heeft BZK een nieuwe achtergestelde lening van 40 miljoen euro toegekend, welke inmiddels geheel is ontvangen.

De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling vindt uiterlijk plaats op 31 december 2055;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd met het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Derde achtergestelde lening (nog niet volledig gestort)

In 2019 heeft BZK een nieuwe achtergestelde lening van 75 miljoen euro toegekend, waarvan in 2020 een bedrag van 57 miljoen euro is gestort, het restant van 18 miljoen euro zal in 2022 worden gestort

De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling vindt uiterlijk plaats op 31 december 2060;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd afhankelijk van het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Vierde achtergestelde lening (nog niet gestort)

In 2020 heeft BZK een nieuwe achtergestelde lening van 25 miljoen euro toegekend. De lening zal in 2022 worden gestort. De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling vindt uiterlijk plaats op 31 december 2060;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd met het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Achtergestelde lening Scholen

In 2019 heeft BZK een nieuwe achtergestelde lening van 1 miljoen euro toegekend voor de financiering van de scholen Energiebespaarlening.

De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling vindt uiterlijk plaats uiterlijk 31 december 2055;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd met het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Achtergestelde lening laadpalen

In 2019 heeft BZK een nieuwe achtergestelde lening van 2 miljoen euro toegekend voor de financiering van laadpunten voor elektrische auto's op parkeerterreinen van VvE's.

De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling vindt uiterlijk plaats uiterlijk 31 december 2055;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd met het uiteindelijke fondsresultaat;
- er wordt geen rente betaald over de uitstaande bedragen.

Achtergestelde lening NWF 2 (eerste tranche, nog niet volledig gestort)

In 2020 heeft BZK een nieuwe achtergestelde lening van 50 miljoen euro toegekend, deze subsidie is bedoeld voor het NWF 2. Een apart fonds voor eigenaars-bewoners met een beperkte leencapaciteit. Van de lening is in 2020 10 miljoen euro gestort, het restant zal in 2021 en 2022 worden gestort. De lening heeft de volgende voorwaarden:

- terugbetaling vindt uiterlijk plaats op 31 december 2051;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd / verlaagd naar rato van het eindresultaat van NWF 2
- De lening verminderd met de compensatie gegeven voor de DAEB-activiteiten in NWF 2 (voor zover deze niet worden gedekt uit de rente-inkomsten) en de defaults uit NWF 2;
- over de uitstaande bedragen wordt geen rente vergoed.

De lening wordt onder dezelfde voorwaarden doorgezet aan NWF 2. NWF2 neemt alle aan de achtergestelde lening/subsidie gestelde verplichtingen op zich en NWF hoeft inzake deze achtergestelde lening/subsidie niet meer aan BZK terug te betalen dan hetgeen NWF 2 wordt terugbetaald. De betaling van de ontvangen 10 miljoen euro zal plaatsvinden in 2021 nadat NWF 2 is opgericht.

Deze lening is gewaardeerd op reële waarde, waarbij het verschil tussen de nominale waarde van 10 miljoen euro en de reële waarde van 1,2 miljoen euro is opgenomen onder de voorzieningen als vooruit ontvangen subsidie BZK (NWF 2).

Fair value waardering

Op basis van de rapportageregels (Dutch GAAP (RJ 290)) moet de BZK-lening bij aanvang worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor rapportagedoeleinden betekent dit dat deze schuld wordt opgenomen tegen de netto contante waarde die, vanwege het feit dat geen rente verschuldigd is op de lening, lager is dan de nominale waarde. In de loop van de tijd (tot einde looptijd), zal de lening worden doorgerekend naar de nominale waarde uit de resultatenrekening. In onderstaande tabel zijn de gegevens per tranche opgenomen inclusief het berekende interestpercentage die gebruikt wordt voor de fair value berekening. De berekeningen zijn gebaseerd op de uitgangspunten in de subsidiebeschikking.

Beschrijving	Datum	Bedrag	Einddatum	Fair value rente
Tranche 1	5 December 2018	75 miljoen	31-12-2036	5,648%
Tranche 2a	5 December 2018	25 miljoen	31-12-2055	6,328%
Tranche 2b	29 Maart 2019	15 miljoen	31-12-2055	6,183%
Tranche 3a	07 februari 2020	57 miljoen	31-12-2060	5,215%
School EBL	14 Juli 2019	1 miljoen	31-12-2055	5,892%
Laadpalen	16 Augustus 2019	2 miljoen	31-12-2055	5,125%
NWF 2 (tranche 1) *	27 November 2020	10 miljoen	31-12-2051	5,902%
Total		185 miljoen		

* Aangezien een deel van de lening als subsidie wordt ingezet is dit deel direct van de leningwaarde afgehaald. De leningwaarde voor de bepaling van de fair value waardering is 7,5 miljoen euro. Van de totale toegezegde bijdrage van BZK voor NWF 2 van 50 miljoen euro is de verwachting dit 12,5 miljoen euro nodig zal zijn als rentesubsidie, vergoeding van de afsluitkosten van de consument en opstartkosten van het fonds. Hierdoor blijft er naar verwachting 37,5 miljoen euro over waarop de amortisatie plaats zal vinden. De verdeling op het

totaalbedrag van de subsidie is ook toegepast op deze eerste uitbetaling. Waarbij de reële waarde mutatie voor de NWF 2 lening is opgenomen als vooruit ontvangen subsidie NWF 2)

Dit is uiteindelijk een technische waarderingsaanpassing die geen effect heeft op de kasstromen of andere commerciële activiteiten.

Onderbesteding/ overbesteding

Er kunnen situaties ontstaan waarbij de bijdragen die ontvangen worden van BZK niet tijdig omgezet kunnen worden in financieringen. Het NWF verwacht de beschikbare middelen in de begrotingsperiode van het fonds (2021-2023) volledig te hebben ingezet ten behoeve van de doelstellingen zoals deze in de subsidiebeschikkingen zijn weergegeven, dit is ook uitgewerkt in het jaarplan 2021. Er is hierdoor op dit moment geen sprake van onderbesteding. Het NWF monitort actief of liquiditeiten vanuit BZK gestort moeten worden en waar nodig wordt in afstemming met het ministerie het betaallritme van de nog niet gestorte subsidiebijdragen aangepast.

Revolverendheid

Vanaf de start van het fonds is er in totaliteit 143 miljoen euro aflossing ontvangen vanuit de verstrekte leningen, van deze middelen is 29 miljoen euro ingezet voor aflossing richting de financiers van het fonds en is 114 miljoen euro revolverend ingezet in nieuwe verstrekkingen. Het NWF definieert als revolverendheid de terugontvangen middelen die opnieuw ingezet worden voor nieuwe financieringen en niet worden ingezet als aflossing op externe financiering of bijdragen van BZK.

11. Langlopende lening financiers

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2020	31 december 2019
Beginstand	213.125	130.000
Storting	45.000	95.000
Aflossing	-16.975	-11.875
Sub totaal	241.150	213.125
Presentatie als kortlopend	28.908-	-16.975
Stand per ultimo	212.242	196.150

In 2020 heeft er 1 storting plaatsgevonden en zijn er nog 3 trekkingen vastgelegd die in het komende boekjaar gestort zullen worden.

Stortingsdatum	Financier	bedrag (x 1.000 euro)	Uitstaand	Rente	Einddatum
20-7-2017	Rabobank	10.000	8.400	1,23%	20-1-2027
1-12-2017	Rabobank	20.000	11.000	0,74%	20-11-2024
20-12-2017	Volksbank (ASN)	10.000	10.000	1,16%	20-1-2025
20-2-2018	Rabobank	15.000	15.000	0,96%	20-1-2023
20-4-2018	Rabobank	10.000	4.500	0,66%	20-1-2022
20-9-2018	Volksbank (ASN)	15.000	15.000	1,41%	20-9-2024
20-11-2018	Rabobank	15.000	11.000	1,48%	2-3-2026
31-10-2018	CEB	35.000	26.250	0,715%	30-9-2026
15-1-2019	CEB	15.000	15.000	1,115%	31-12-2027
20-3-2019	Rabobank	7.500	7.500	1,87%	20-4-2026
30-9-2019	CEB	50.000	50.000	0,585%	31-12-2027
22-10-2019	Rabobank	15.000	15.000	1,87%	22-9-2025
20-12-2019	Rabobank	7.500	7.500	2,25%	31-12-2027
1-6-2020	CEB	45.000	45.000	0,315%	1-6-2027
		270.000	241.150		

12. Overige schulden en overlopende passiva

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2020	31 december 2019
Bouwdepot	60.371	57.357
Kortlopend deel langlopende financiering	28.908	16.975
Nog te ontvangen facturen (SVn)	-	1.331
Te betalen rente lening financiers	400	461
Te betalen managementfee	376	265
Nog te ontvangen facturen (Overig)	20	150
Commitment fee	8	113
Te betalen garantie fee	161	75
Crediteuren	196	34
Te betalen bestuursvergoeding	4	6
Overige kosten	364	76
Stand per ultimo	90.808	76.843

Bouwdepot

Het bouwdepot betreft nog uit te betalen gelden op reeds verstrekte Energiebespaarleningen.

Kortlopend deel langlopende financiering

Betreft het kortlopend deel van de langlopende schulden. Deze aflossingen zullen op basis van de afgesproken aflosprofielen in 2021 worden afgelost.

Nog te betalen interest

Dit is de openstaande rente op leningen die zijn afgesloten.

Nog te betalen managementfee

De te ontvangen facturen hebben betrekking op de facturen van de fondsbeheerder.

Te betalen commitment fee / garantie fee

Dit betreft de nog te betalen commitment fee en garantiefee die op balansdatum nog niet is betaald.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Onderhanden aanvragen

Onderhanden werk	31 december 2020		31 december 2019	
	aantal	(bedragen x 1.000 euro)	aantal	(bedragen x 1.000 euro)
Ingediende aanvragen*	248	333.779	228	254.940
Uitgebrachte offertes	1.217	22.022	1.652	24.467
Nog in te gane leningen	4	4.300	1	85
Stand per ultimo	1.469	360.101	1.881	279.492

* van deze aanvragen is voor 180 miljoen euro financiering gealloceerd, wat inhoudt dat deze aanvragen gegarandeerd gebruik kunnen maken van de beschikbare faciliteit. Voor de overige aanvragen (met name VvE aanvragen) is er geen beslag gelegd op de financieringscapaciteit van het fonds. Dit wordt met name veroorzaakt door de status van de lening.

Kredietfaciliteit

Het fonds heeft kredietovereenkomsten met de Rabobank, ASN Bank, de Council of Europe Bank en de European Investment Bank voor een totale faciliteit van 525 miljoen euro. Over de nog niet getrokken kredietfaciliteit wordt in sommige gevallen een commitment fee betaald.

Tot en met eind 2020 is in totaal 270 miljoen euro van de beschikbare kredietlijn gestort. Daarnaast is er nog voor 85 miljoen euro aan financiering gecontracteerd die in 2021 zal worden gestort.

Stortingsdatum	Financier	Bedrag (x 1.000 euro)	Rente	Einddatum
15-1-2021	CEB	30.000	0.315%	1-6-2028
15-3-2021	CEB	30.000	0.315%	15-3-2029
15-6-2021	CEB	25.000	0.315%	15-12-2028
Total		85.000		

Met deze trekkingen is het renterisico op de uitstaande financieringen (incl. pijplijn) afgedekt met een vastrentende langlopende lening.

Financier	Rente type	Hoofdsom	Terugbetaald	Uitstaand	Gecontracteerd (nog niet uitbetaald)	
					Uitbetaald	Beschikbaar
De Nederlandse staat	Rentevrij	115,0	-	115,0	-	-
De Nederlandse staat	Rentevrij	1,0	-	1,0	-	-
De Nederlandse staat	Rentevrij	2,0	-	2,0	-	-
De Nederlandse staat	Rentevrij	75,0	-	57,0	-	18,0
De Nederlandse staat	Rentevrij	25,0	-	-	-	25,0
De Nederlandse staat (NWF 2)	Rentevrij	50,0	-	10,0	-	40,0
Rabobank	Vast	100,0	20,1	79,9	-	-
ASN bank	Vast	25,0	-	25,0	-	-
CEB	Vast	100,0	8,8	91,3	-	-
CEB fase II	Vast	150,0	-	45,0	85,0	20,0
EIB	Vast	150,0	-	-	-	150,0
Total		793,0	28,9	426,2	85,0	253,0

Nog te verrekenen managementvergoeding:

Uitgangspunt in de fondsmanagementovereenkomst is dat de management fee voor de fondsmanager gelijk is aan de gemaakte kosten bij de uitvoering van haar fondsmanagementactiviteiten gedurende de gehele looptijd van het fonds. De fee wordt als percentage van de uitstaande Energiebespaarleningen bepaald en per einde van elke maand afgerekend.

De fondsmanagementovereenkomst met SVn kent een looptijd tot 1 mei 2029. Het huidige contract kent afspraken die samenhangen met een productie van circa 600 miljoen euro (vanaf de start van het fonds). De kosten die gemoeid zijn met deze periode zijn afhankelijk van de productie van het fonds en worden afgerekend op basis van werkelijke kosten. De werkelijke kosten die op basis van de contractuele afspraken gedeclareerd kunnen worden bedragen:

(bedrag x 1.000 euro)	Voorgaande jaren	2020	Totaal	2019
Kosten fondsmanagement	10.445	3.556	14.001	10.445
Extra werkzaamheden	1.868	295	2.163	1.868
Totale kosten exclusief btw	12.313	3.851	16.164	12.313
Gefactureerd in eerdere jaren			-5.346	-3.281
Gefactureerd in boekjaar			-4.344	-2.065
Als schuld verantwoord			-311	-1.319
Toekomstige vergoedingen excl. btw			6.163	5.648
Btw			1.294	1.186
Toekomstige vergoedingen incl. btw			7.457	6.834

Lopende juridische zaken

Er zijn eind 2020 geen lopende juridische zaken. In 2020 heeft één klant zich met een klacht gemeld bij het KiFiD. De klacht richt zich op het acceptatiebeleid van het fonds. Het huidige kredietbeleid schrijft voor dat het fonds alleen klanten accepteert met een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd. Deze klacht heeft er toe geleid dat in 2021 een zitting heeft plaatsgevonden. Ten tijde van het opstellen van het jaarverslag liep deze procedure nog. Aanpassing van het acceptatiebeleid wordt overwogen. De uitkomst van deze zaak zal geen materiële impact hebben op vermogen of resultaat van het fonds.

3.6. Toelichting op de winst- en verliesrekening

Baten

(bedrag x 1.000 euro)

	Gerealiseerd 2020	Begroting 2020	Gerealiseerd 2019
BATEN			
13 Rentebaten	6.648	6.674	4.831
14 Bijdrage rentekorting Rijk	418	419	434
15 Bijdrage rentekorting regionale variant	966	529	577
16 Overige baten	978	847	448
TOTAAL BATEN	9.010	8.469	6.290

13. Rentebaten

De werkelijke rentebaten zijn verminderd met een rentevergoeding van 1,2 miljoen euro (2019: 1,28 miljoen euro) voor uitstaande bouwdepots. De rente is ondanks een lagere productie in lijn met het budget.

De bruto rente (zonder rente op bouwdeposito's) van 7,8 miljoen euro is lager dan de bruto rente van 8,8 miljoen euro zoals begroot. Dit komt door de lagere productie van 2020 dan voorzien, maar het effect is beperkt door een noodzakelijke stijging van het consumententarief in 2020, als gevolg van een hogere inschatting van de omvang van vervroegde aflossingen

De vergoeding op de bouwdeposito's van 1,2 miljoen euro is lager dan begroot (budget 2,2 miljoen euro) wat een gevolg is van het lagere productievolume.

14. Bijdrage rentekorting Rijk

Het bestuur past een korting op de consumentenrente toe. Deze rentekorting wordt gefinancierd vanuit de subsidie van het Ministerie van BZK. De toerekening van de gerealiseerde rentekorting is gebaseerd op het aantal gepasseerde Energiebespaarleningen en het verloop van de Energiebespaarleningen die een rentekorting hebben ontvangen.

15. Bijdragen rentekorting regionale variant

De provincies Overijssel, Drenthe, Friesland en Zeeland en de gemeenten Breda, Den Bosch en Leidschendam bieden hun inwoners een rentekorting op de Energiebespaarleningen. Deze overheden dragen bij aan een rentekorting en een vergoeding voor aanvullende kosten die gemoeid zijn met het verstrekken van deze Energiebespaarlening. De gerealiseerde rentekorting en de bijdrage voor aanvullende kosten vallen via deze bate vrij ten gunste van het resultaat.

16. Overige baten

Het Ministerie heeft ingestemd met een herverdeling van de beschikbare subsidie (Rentesubsidie BZK). Deze kosten worden verrekend met de overige BZK-subsidie. Omwille van de transparantie worden de kosten apart getoond (zowel de kosten als de opbrengsten). De kosten die ten laste van deze subsidie zijn gebracht hebben betrekking op de herstructurering van de huidige financieringsstructuur, juridische kosten en bankkosten (676.000 euro), kosten gerelateerd aan het selectieproces van de nieuwe dienst organisatie (180.000 euro), kosten in verband met selectie derde RvT lid, statutenwijziging, naamswijziging en vergoeding voor tijdelijk extra werkzaamheden van het bestuur (59.000 euro) en kosten gerelateerd aan de AFM vergunning van NWF 2 (63.000 euro).

LASTEN

(bedrag x 1.000 euro)	Gerealiseerd 2020	Begroting 2020	Gerealiseerd 2019
17 Management fee	-4.006	-4.181	-2.992
18 Agency fee	-35	-35	-35
19 Algemene kosten	-1.027	-1.235	-618
20 Marketing kosten	-97	-212	-92
21 Voorziening oninbaarheid	-86	-245	-68
TOTAAL operationele lasten	-5.251	-5.908	-3.806

17. Management fee

De principes van de managementfee zijn vastgelegd in de fondsmanagementovereenkomst. De beheervergoeding wordt maandelijks in rekening gebracht op basis van een percentage. Het kostenpercentage is gebaseerd op de uitstaande Energiebespaarleningen (er worden geen kosten in rekening gebracht voor achterstallige betalingen). De beheervergoeding is gestegen in lijn met de toename van de uitstaande Energiebespaarleningen.

18. Agency fee

Vanwege haar rol als facility agent ontvangt Rabobank, op basis van de financieringsovereenkomst, een jaarlijkse vergoeding van 35.000 euro.

19. Algemene kosten

(bedrag x 1.000 euro)	Gerealiseerd 2020	Begroting 2020	Gerealiseerd 2019
Bestuur / RvT kosten	-162	-161	-122
Accountant	-28	-30	-29
Implementatie kosten	-599	-847	-270
Beoordeling/ toezicht /AFM	-189	-157	-189
Overig	-49	-40	-7
Operationele kosten	-1.027	-1.235	-618

De totale kosten voor het bestuur en raad van toezicht bedragen 162.000 euro (inclusief loonbelasting, BTW en verzekering). Voor de werkzaamheden gerelateerd aan de volgende fase is 29.000 euro aan kosten vergoed, deze wordt gedekt uit de subsidie.

De implementatiekosten van 599.000 euro hebben betrekking op de kosten die zijn gemaakt voor het marktonderzoek naar potentiële dienstverleners, de kosten voor juridisch advies voor de nieuwe financiële documenten, de kosten in verband met de wijzigingen in de statuten van Warmtefonds en voorbereidingskosten voor Warmtefonds 2, ook deze kosten worden gedekt uit de subsidie

De kosten voor toetsing/ toezicht zijn voor BKR, AFM en Kadaster (totaal 189.000 euro).

20. Marketing kosten

De kosten zijn gerelateerd aan enkele kleine marketingactiviteiten zoals google adwords, congressen, kleine advertenties en klantverhalen.

21. Voorziening oninbaarheid

Er zijn geen afboekingen verricht op Energiebespaarleningen. Er zijn twee Energiebespaarleningen (in eerdere jaren) volledig afgeboekt. Op kwartaalbasis is een impairmenttest uitgevoerd op de uitstaande leningen en debiteuren. De voorziening is op basis van deze test aangepast. In 2020 is daarom de voorziening aangepast met in totaal 86.000 euro. De totaal getroffen voorziening bedraagt 238.000 euro (211.000 euro onder de leningen en 27.000 euro onder de debiteuren). Dit is 0,05% van het totaal aan verstrekte Energiebespaarleningen gedurende de looptijd van het fonds. Deze voorziening heeft betrekking op 30 klantdossiers. Ten opzichte van de totale portefeuille is dit een beperkte voorziening.

Financieringslasten

(bedrag x 1.000 euro)

	Gerealiseerd 2020	Begroting 2020	Gerealiseerd 2019
22 Rente lopende rekening	-456	-241	-218
23 Arrangement fee	-350	-	-100
24 Commitment fee	-163	-361	-498
25 Garantie fee	-624	-421	-321
26 Interest langlopende lening financiers	-1.896	-2.037	-1.482
TOTAAL financieringslasten	-3.489	-3.060	-2.619

22. Rente lopende rekening

Vanwege de negatieve 3 maands Euribor brengt de bank negatieve rente in rekening op de rekening-courant van NWF. Het fonds werkt (in samenwerking met de banken) aan een oplossing om het extra geld op de rekening van de staat te krijgen. De rente op deze staatsrekening is momenteel nihil.

23. Arrangement fee

In 2020 heeft NWF een volledige herziening van de financieringsdocumenten doorgevoerd. Door deze herstructurering en de herziene documentatie is het voor NWF gemakkelijker om nieuwe financiering aan te trekken. De huidige banken ontvingen een upfront en herstructureringsvergoeding van in totaal 350.000 euro als compensatie voor de kosten van dit herstructureringsproces. Deze vergoeding wordt volledig gedekt door de subsidie van BZK, en wordt niet verrekend in het consumententariaf.

24. Commitment fee

Sommige banken brengen een commitment fee in rekening voor het niet opgenomen deel van hun kredietfaciliteit. Een groot deel van de faciliteit is al gecontracteerd met de financiers. Omdat we eerder onder de garantie trekken dan verwacht, was de commitment fee lager dan begroot.

25. Garantie fee

Rabobank staat garant voor de financiering door CEB. De garanti premie is de totale vergoeding die NWF aan de Rabobank heeft betaald in verband met de garantie (inclusief garanti premie en commitment fee). Omdat we eerder onder de garantie hebben getrokken dan begroot is de garantie fee hoger uitgevallen.

26. Interest langlopende lening financiers

Deze kosten hebben betrekking op lopende financieringen. De rente is lager dan begroot, omdat uitbetalingen later in het jaar hebben plaatsvonden en de rentetarieven lager zijn dan begroot.

Overige baten en lasten

(bedrag x 1.000 euro)

	Gerealiseerd 2020	Begroting 2020	Gerealiseerd 2019
27 BZK-lening	49.847	15.222	15.899
27 Mutatie reële waarde BZK-lening	-2.341	-2.543	-1.823
	47.506	12.679	14.076

27. Mutatie bestemmingsreserve BZK-lening

Zie hiervoor de toelichting 10 "Achtergestelde BZK-lening" bij de balans.

3.7. WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de voor het fonds van toepassing zijnde regelgeving en is bepaald op basis van het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor het fonds bedraagt 201.000 euro. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van de raad van toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum. In het geval van het fonds zijn de leden van het bestuur aangemerkt als leidinggevende topfunctionaris en de leden van de raad van toezicht als toezichthoudend topfunctionaris.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x 1 euro	E.J.G.V. Boers RE RA	J.H. de Roo RA	M. Brans MSc
Functie(s)	Voorzitter	Treasurer	Lid
Gegevens 2020			
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/10 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,24	0,24	0,13
Dienstbetrekking?	Nee	Nee	Nee
Bezoldiging			
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	39.830	39.830	22.205
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Subtotaal	39.830	39.830	22.205
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	39.830	39.830	22.205
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	48.240	48.240	26.130
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Gegevens 2019			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/10 – 31/12
Omvang dienstverband 2019 (in fte)	0,17	0,17	0,14
Dienstbetrekking			
Bezoldiging 2019			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	26.895	26.895	5.379
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2019	26.895	26.895	5.379
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.980	32.980	6.697

Toezichthoudende topfunctionarissen

<i>bedragen x 1 euro</i>	L.C. van Dijke	R. Wispelweij
Functie(s)	Voorzitter	Lid
Gegevens 2020		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	11.565	6.725
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	11.565	6.725
Toepasselijk WNT-maximum	30.150	20.100
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging 2019		
Bezoldiging	11.207	6.516
Individueel WNT-maximum 2019	29.100	19.400

Gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die invloed hebben op het vermogen of resultaat van de stichting die vermeld zouden moeten worden in de jaarstukken. In het bestuursverslag is een toelichting opgenomen op de ontwikkelingen die betrekking hebben op de selectie van de nieuwe dienstverleners die begin 2021 is afgerond.

In de niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn de in 2021 verwachte ontwikkelingen opgenomen.

4. OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In de statuten is opgenomen dat het resultaat aan het eind van de looptijd van het fonds ten gunste komt aan de Staat der Nederlanden. Het jaarrekening resultaat is op basis van deze bepaling toegevoegd aan het vermogen van de stichting welke bij liquidatie van het fonds wordt gesaldeerd met de achtergestelde BZK-lening.

Amersfoort, 26 april 2021

Bestuur

E.J.G.V. Boers RE RA
Voorzitter

J.H. de Roo RA
Treasurer

M. Brans MSc
Lid

5. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

mazars

Delflandlaan 1
Postbus 7266
1007 JG Amsterdam
T: 088 277 24 67
carel.vanoldenbeek@mazars.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Stichting Nationaal Warmtefonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Nationaal Warmtefonds te 's- Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nationaal Warmtefonds per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de winst-en-verliesrekening over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nationaal Warmtefonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening (hoofdstuk 3) en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die onder andere bestaat uit het verslag van het bestuur en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur de overige gegevens in overeenstemming met R.J. 640 Organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende R.J-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

mazars

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

mazars

Wij communiceren met de met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 29 april 2021

Mazars N.V.

Origineel was getekend door: J.C. van Oldenbeek MSc RA